

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ TOROSIAN ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Αριθμός προσφυγής 48195 / 17)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

7 Ιουλίου 2022

*Η απόφαση θα καταστεί οριστική υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Ενδέχεται να υποστεί μερικές αλλαγές ως προς την μορφή*

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

---

ΕΥΘΥΜΙΑ ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΥ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ (Α.Μ. 106)

ΑΙΟΛΟΥ 102 – 105 64 ΑΘΗΝΑ

T. 6972330099 – 210 3390274

e.papamavrou@hotmail.com

**Στην υπόθεση Torosian κατά Ελλάδος**

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζον σε Επιτροπή συντιθεμένη από τους δικαστές :

Marko Bošnjak

*Πρόεδρος,*

Péter Paczolay

Krzysztof Wojtyczek

Alena Polâcková

Erik Wennerström

Raffaele Sabato

Ιωάννη Κτιστάκη

*Δικαστές και*

Renata Degener

*Γραμματέα Τμήματος*

Έχοντας υπ' όψιν :

Την προαναφερθείσα (υπ' αρ. 48195/17) προσφυγή κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας του υπηκόου Αρμενίας, M. Garik Torosian («ο προσφεύγων»), ενώπιον του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης Προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (« η Σύμβαση ») την 30<sup>η</sup> Ιουνίου 2017,

την απόφαση να τεθούν υπ' όψιν της Ελληνικής Κυβέρνησης («η Κυβέρνηση»), οι αιτιάσεις που αφορούν τα άρθρα 3, 6 § 1 και 13 της Σύμβασης,

Τις παρατηρήσεις των διαδίκων,

Αφού συσκέφθηκε σε συμβούλιο την 11η Ιανουαρίου και την 14η Ιουνίου 2022,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω ημερομηνία

**ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

1. Η προσφυγή αφορά την κακομεταχείριση την οποία ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι υπέστη εκ μέρους αστυνομικών και την ποινική και πειθαρχική δίωξη κατά των εν λόγω αστυνομικών.

---

ΕΥΘΥΜΙΑ ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΥ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ (Α.Μ. 106)

ΑΙΟΛΟΥ 102 – 105 64 ΑΘΗΝΑ

T. 6972330099 – 210 3390274

e.papamavrou@hotmail.com

## **ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**

2. Ο προσφεύγων εγεννήθη το 1983 και κατοικεί στην Θεσσαλονίκη. Εκπροσωπήθηκε από τους κκ. Ε. Καυκόπουλο και Κ. Καυκοπούλου, δικηγόρους Θεσσαλονίκης.
3. Η Κυβέρνηση εκπροσωπήθηκε από την αντιπρόσωπό της, κα Α. Μαγριππή, Δικαστική Πληρεξουσία Α΄ του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

## **ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ**

4. Σε μη διευκρινιζόμενη ημερομηνία, ο τακτικός ανακριτής διέταξε την σύλληψη του προσφεύγοντος (διάταξη υπ' αρ. 8 / 2015).
5. Την 16<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015, ο προσφεύγων συνελήφθη εις εκτέλεση του υπ' αρ. 8 / 2015 εντάλματος συλλήψεως που εξεδόθη από τον τακτικό ανακριτή.
6. Την 19<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015, ο 3ος τακτικός ανακριτής Θεσσαλονίκης («ο ανακριτής») διέταξε την προφυλάκιση του προσφεύγοντος στο πλαίσιο εκκρεμούς ποινικής διώξεως εναντίον του για ένοπλο ληστεία διαπραχθείσα από κοινού και κατά συρροήν με ιδιάζουσα κτηνωδία κατά προσώπων η οποία επέφερε τον θάνατο και βαρεία σωματική βλάβη (ελληνικά στο κείμενο: ληστεία από κοινού και κατά συρροή που τελέστηκε με ιδιαίτερη σκληρότητα εναντίον προσώπων και από την οποία επήλθε ο θάνατος και βαριά σωματική βλάβη προσώπου) (διάταξη υπ' αρ. 3 / 2015).
7. Σε μη διευκρινιζόμενη ημερομηνία, το Εφετείο Κακουργημάτων Θεσσαλονίκης εκήρυξε ένοχο τον προσφεύγοντα (απόφαση υπ' αρ. 1351 / 2016). Ο προσφεύγων άσκησε έφεση.
8. Την 30<sup>η</sup> Σεπτεμβρίου 2020, το Εφετείο Θεσσαλονίκης δικάζοντας σε δεύτερο βαθμό κατεδίκασε τον προσφεύγοντα σε δις ισόβια κάθειρξη (ελληνικά στο κείμενο: δις ισόβια) (απόφαση υπ' αρ. 435 / 2020).
9. Ο προσφεύγων άσκησε αναίρεση. Η εκδίκαση της υποθέσεως ενώπιον του Αρείου Πάγου έλαβε χώρα την 1<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2021. Από την

---

*ΕΥΘΥΜΙΑ ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΥ*

*ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ (Α.Μ. 106)*

*ΑΙΟΛΟΥ 102 – 105 64 ΑΘΗΝΑ*

*T. 6972330099 – 210 3390274*

*e.papamavrou@hotmail.com*

δικογραφία προκύπτει ότι εκκρεμεί η δημοσίευση της σχετικής αποφάσεως.

## **ΙΙ. ΕΚΔΟΧΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΝΤΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ 16<sup>ης</sup> ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2015**

10. Αργά το βράδυ της 16<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου 2015, ομάδα τριών αστυνομικών του Αστυνομικού Τμήματος Θεσσαλονίκης συνέλαβε τον προσφεύγοντα δυνάμει του υπ' αρ. 8 / 2015 εντάλματος συλλήψεως. Κατά την διάρκειά της, οι αστυνομικοί φέρονται ότι έρριψαν τον προσφεύγοντα καταγής και του έβαλαν χειροπέδες. Ο προσφεύγων, καταληφθείς εξαπίνης ευρισκόμενος σε κατάσταση εκπλήξεως, φέρεται ότι αντέδρασε λόγω αυτής της καταστάσεως αιφνιδιασμού. Φέρεται ότι δεν απειράσθη να διαφύγει ή να προβάλει αντίσταση κατά της αρχής, αλλά να αμυνθεί κατά της εναντίον του ασκηθείσης βίας.

11. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι αρνήθηκε εξ αρχής κατηγορηματικώς πως είχε διαπράξει την ένοπλο ληστεία. Παρουσιάζει στο Δικαστήριο τις εξηγήσεις τις οποίες, όπως λέει, έδωσε επίσης στην αστυνομία προκειμένου να αποδείξει την αθωότητά του.

12. Ο προσφεύγων edήλωσε ότι εν συνεχεία της συλλήψεώς του υπεβλήθη σε μακρά ανάκριση προκειμένου να εξαναγκασθεί να ομολογήσει ένα έγκλημα το οποίο, κατ' αυτόν, δεν είχε διαπράξει. Διατείνεται ότι τον μετέφεραν σε αίθουσα ανακρίσεων όπου φέρονται ευρισκόμενα πέντε άτομα, τέσσερις άνδρες και μία γυναίκα. Περί την 18.30 μ.μ., ένας άνδρας εισήλθε στην αίθουσα και, κρίνοντας από την στολή του, ο προσφεύγων υπέθεσε ότι ήταν ο διοικητής. Αυτός ο άνδρας φέρεται να είπε στον προσφεύγοντα ότι ο συγκατηγορούμενός του είχε ομολογήσει την ένοπλο ληστεία και φέρεται να τον ερώτησε αν είχε κάτι να δηλώσει. Ο προσφεύγων φέρεται πως ηρνήθη επιμόνως την συμμετοχή του στην υπόθεση και πως εξήγησε για ποιόν λόγο βρισκόταν στην περιοχή. Εν συνεχεία, ο άνδρας φέρεται να τον ερράπισε δύο φορές στο

πρόσωπο και του είπε: « Σταμάτα να λες ψέμματα, μαλάκα! » πριν φύγει από την αίθουσα εκνευρισμένος, λέγοντας στους άλλους αστυνομικούς : « Τακτοποιήστε το ». Ενώ ο προσφεύγων φέρεται πως έφερε χειροπέδες και αδυνατούσε να κινηθεί, δύο από τους αστυνομικούς φέρονται πως άρχισαν να τον γρονθοκοπούν στους βραχίονες, πως τον τραβούσαν από τα αυτιά και πως τον έρριψαν καταγής, ενώ ένας τρίτος αστυνομικός φέρεται πως τον ελάκτισε στην κοιλία και στο στήθος. Μετά από λίγο, ο προσφεύγων φέρεται πως εσυνειδητοποίησε ότι πιθανώς τον κτυπούσαν με διαφορετικά αντικείμενα, χωρίς να είναι εις θέση να αντιληφθεί την φύση των αντικειμένων αυτών και ότι τα αντικείμενα αυτά του προκαλούσαν πληγές και σοβαρές εκχυμώσεις. Ακολούθως, οι δύο αστυνομικοί φέρονται πως τον εσήκωσαν από το έδαφος, τον έστρεψαν προς τον τοίχο και ένας τέταρτος αστυνομικός φέρεται να τον απείλησε ότι θα του επιτεθεί σεξουαλικά, λέγοντας στους συναδέλφους του: «Βγάλτε του το παντελόνι και θα τον γαμήσω » προκειμένου να τον εξαναγκάσουν, σύμφωνα με τον προσφεύγοντα, να ομολογήσει την ένοπλο ληστεία. Εν συνεχεία, οι αστυνομικοί φέρονται πως του έβγαλαν το παντελόνι και τα εσώρουχά του, αλλά ο προσφεύγων φέρεται πως ετρομοκρατήθη και άρχισε να αγωνίζεται ώστε να μην υποστεί σεξουαλική επίθεση. Εν τέλει, οι αστυνομικοί φέρονται πως του εφόρεσαν τα ενδύματά του χωρίς να του επιτεθούν. Κατόπιν, ο διοικητής φέρεται πως επανέκαμψε στην αίθουσα και φέρεται πως είπε στον προσφεύγοντα : « Ομολόγησε, θα κάνεις πέντε χρόνια φυλακή και μετά θα είσαι ξανά ελεύθερος ». Ο προσφεύγων φέρεται πως ηρνήθη και οι αστυνομικοί φέρονται πως εξακολούθησαν να τον κακομεταχειρίζονται και ταπεινώνουν.

13. Ο προσφεύγων, αδυνατώντας να αντισταθεί στην αφόρητο πίεση στην οποία ενδεχομένως θα τον υπέβαλλαν για αρκετές ώρες, τελικώς υπεχώρησε προκειμένου να θέσει τέλος σε αυτό το μαρτύριο. Όταν ο διοικητής επέστρεψε στην αίθουσα, ο προσφεύγων φέρεται να του είπε:

«Δεν το αντέχω άλλο. Δώστε μου ό,τι θέλετε να υπογράψω». Ο προσφεύγων υπέγραψε ομολογία την 17η Φεβρουαρίου 2015 και ώρα 1η πρωϊνή. Ο προσφεύγων επιθυμεί να επισημάνει ότι, σε αυτή την ομολογία, οι αστυνομικοί είχαν προσθέσει την ακόλουθο δήλωση: «Παραιτούμαι όλων των δικαιωμάτων μου και επιθυμώ να υπερασπισθώ τον εαυτό μου αμέσως και χωρίς δικηγόρο ».

14. Οι αστυνομικοί φέρονται πως μετήγαγαν τον προσφεύγοντα στην εισαγγελία προκειμένου να παρουσιάσει την υπεράσπισή του. Ο προσφεύγων διατείνεται ότι είπε στον εισαγγελέα πως είχε υποβληθεί σε βασανιστήρια και απάνθρωπο και ταπεινωτική μεταχείριση ώστε να εξαναγκασθεί να ομολογήσει την ένοπλο ληστεία για την οποία κατηγορείτο και, προκειμένου να αποδείξει τους ισχυρισμούς του, φέρεται πως αφαίρεσε το ένδυμά του. Ο εισαγγελεύς φέρεται να επιβεβαίωσε την ύπαρξη σοβαρών εκχυμώσεων και, ακολούθως, ο προσφεύγων υπέβαλε καταγγελία κατά των αστυνομικών για παράβαση του άρθρου 137 Α του Ποινικού Κώδικος (ΠΚ). Επίσης, φέρεται να εξήτησε να μεταφερθεί και να εξετασθεί αμέσως από ιατροδικαστή και να παραγγείλει ο εισαγγελεύς την επίσκεψη αυτού του ιατρού στο κελί όπου εκρατείτο προκειμένου να συνταχθεί έκθεση για τις κακώσεις του.

15. Την επαύριον η ιατροδικαστής Λ.Κ.-Κ. εξήτησε τον προσφεύγοντα στις φυλακές Διαβατών Θεσσαλονίκης (« Φυλακές Διαβατών ») και παρήγγειλε την διακομίδή του προσφεύγοντος στο τμήμα επειγόντων περιστατικών του Ιποκρατείου Νοσοκομείου. Ο προσφεύγων επικαλείται την έκθεση που συνέταξε η Λ.Κ.-Κ. (παράγραφος 46 κατωτέρω) για να δηλώσει ότι η κατάστασή του είχε επιδεινωθεί τις επόμενες ημέρες, ότι ο πόνος που ένοιωθε στην κοιλιακή χώρα καθίστατο διαρκώς εντονότερος και ότι μέχρι στιγμής δεν του είχε χορηγηθεί φαρμακευτική αγωγή. Τα ξημερώματα της 27ης Φεβρουαρίου 2015 φέρεται να αισθάνθηκε αφορήτους πόνους στην κοιλιακή χώρα. Φέρεται πως είχε ωχρό προσωπείο, ζάλη και αδυναμία εγέρσεως και βαδίσσεως.

Φέρεται πως διεκομίσθη ως κρατούμενος στο τμήμα επειγόντων περιστατικών του νοσοκομείου «Παπαγεωργίου», όπου διεγνώσθη διάτρηση στομάχου. Φέρεται πως υπεβλήθη σε χειρουργική επέμβαση προκειμένου οι ιατροί να πραγματοποιήσουν συρραφή του στομάχου και πως θα παρέμενε στο νοσοκομείο για δεκαπέντε ημέρες. Φέρεται ευρισκόμενος υπό 24ωρη αστυνομική επιτήρηση κατά την διάρκεια της νοσηλείας του στο νοσοκομείο και πως δεν επετράπη στους γονείς του να τον επισκεφθούν ή να λάβουν πληροφορίες για την κατάστασή του από τους ιατρούς που τον περιέθαλψαν.

16. Την 9<sup>η</sup> Μαρτίου 2015 ο προσφεύγων έλαβε εξιτήριο από το νοσοκομείο και μετήχθη εκ νέου στις φυλακές Διαβατών.

17. Την 10<sup>η</sup> Απριλίου 2015 ο προσφεύγων υπέβαλε συμπληρωματικό υπόμνημα στην εισαγγελία Θεσσαλονίκης. Συμπεριέλαβε τον πλήρη ιατρικό του φάκελο που συνέταξε το νοσοκομείο «Παπαγεωργίου» καθώς και την έκθεση που συνέταξε ο ιατροδικαστής Δ.Γ. (βλ. παράγραφο 49 κατωτέρω) και εξήτησε την έναρξη ποινικής δίωξης κατά των αστυνομικών συμφώνως προς το άρθρο 137 β. του Ποινικού Κώδικος.

18. Ο προσφεύγων διατείνεται ότι, συμφώνως προς έγγραφο που συνετάγη την 20<sup>η</sup> Ιουλίου 2015 από τις φυλακές Διαβατών κατόπιν ερωτήσεως της υποεπιτροπής εσωτερικών υποθέσεων Βορείου Ελλάδος, δεν υπήρξε αντιπαράθεση ή άλλο περιστατικό στο οποίο ενεπλάκη κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της εισόδου του στην φυλακή και της διακομιδής του στο νοσοκομείο «Παπαγεωργίου» (βλ. παράγραφο 53 κατωτέρω).

### **ΙΙΙ. ΕΚΔΟΧΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ 16<sup>ης</sup> ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2015**

19. Η Κυβέρνηση παραπέμπει στην ασκηθείσα κατά του προσφεύγοντος ποινική δίωξη για τα περιστατικά της 16ης Φεβρουαρίου

2015 και στην υπ' αρ. 8013 / 2018 απόφαση του Πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης (βλ. παράγραφο 20 κατωτέρω).

20. Την 12<sup>η</sup> Οκτωβρίου 2018 το Πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης («το δικαστήριο») κατεδίκασε τον προσφεύγοντα σε ενός έτους ποινή φυλακίσεως για αντίσταση κατά της αρχής. Η ποινή αυτή μετετράπη σε χρηματική ποινή (υπ' αρ. 8013 / 2018 απόφαση). Συμφώνως προς το δικαστήριο, ο προσφεύγων είχε αποπειραθεί να διαφύγει από τους αστυνομικούς που του είχαν ζητήσει να τους ακολουθήσει όταν συνελήφθη την 16η Φεβρουαρίου 2015 και είχε προσφύγει σε χρήση βίας, συμπεριλαμβανομένων λακτισμάτων και γρονθισμάτων. Το δικαστήριο προσέθεσε ότι ο προσφεύγων είχε τραυματίσει στο δάκτυλο τον αστυνομικό Τ.Π.

21. Σε μη διευκρινιζόμενη ημερομηνία ο προσφεύγων ήσκησε έφεση κατ' αυτής της αποφάσεως.

22. Την 11<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2019 το Εφετείο Θεσσαλονίκης κατεδίκασε τον προσφεύγοντα σε φυλάκιση έξι μηνών, μετατραπείσα σε χρηματική ποινή φυλακίσεως προς πέντε ευρώ ανά ημέρα (απόφαση υπ. αρ. 2929 / 2019). Η εν λόγω απόφαση κατέστη οριστική.

#### **IV. ΕΚΚΙΝΗΣΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΝΤΑ ΚΑΤΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ 16<sup>ης</sup> ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2015**

23. Την 19<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015 ο προσφεύγων εξουσιοδότησε δύο δικηγόρους, τους Ε.Κ και Σ.-Λ.Δ. να υποβάλουν επ' ονόματί του έγκληση κατά των συλλαβόντων αυτόν αστυνομικών για βαρεία σωματική βλάβη και αίτηση παραστάσεώς του ως πολιτική αγωγή στην δίκη καθώς και να καλέσουν ιδιώτη ιατρό να επισκεφθεί τον προσφεύγοντα στην φυλακή και να συντάξει σχετική έκθεση εν συνεχεία της εν λόγω επισκέψεως.

24. Την 20<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015 η Σ.-Λ.Δ. κατέθεσε ενώπιον της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης μηνυτήριο αναφορά για λογαριασμό του προσφεύγοντος κατά παντός υπευθύνου. Σ' αυτήν ο προσφεύγων εξέθετε την εκδοχή του ως προς τα περιστατικά και αιτείτο την μεταφορά και εξέτασή του από τον ιατροδικαστή Θεσσαλονίκης. Αιτείτο επίσης από τον εισαγγελέα Πρωτοδικών όπως αυτός εντέλληται τον Μ.Τ., πρώην καθηγητή Ιατροδικαστικής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, να τον επισκεφθεί στην φυλακή και να συντάξει έκθεση για την σωματική κάκωση που διεκδίκηση ότι υπέστη. Τέλος, αιτείτο την εκκίνηση ποινικής διώξεως κατά των αστυνομικών οι οποίοι τον είχαν ανακρίνει κατά το εν λόγω περιστατικό και των οποίων την ταυτότητα είπε ότι αγνοούσε και εδήλωσε ότι επιθυμούσε να παρίσταται ως πολιτική αγωγή.

25. Ο εισαγγελεύς εξέδωσε αυθημερόν εντολή διενεργείας επισκέψεως του προσφεύγοντος από ιατροδικαστή.

26. Δυνάμει της εν λόγω παραγγελίας, η ιατροδικαστής Λ.Κ.-Κ. μετέβη αυθημερόν στις φυλακές Διαβατών. Εξήτασε τον προσφεύγοντα και διεπίστωσε κάκωση 6 cm x 6 cm στον ένα βραχίονα, κάκωση 5 cm x 7 cm στον άλλο βραχίονα, καρπικές κακώσεις ως αποτέλεσμα ασκήσεως γραμμικών δυνάμεων, καθώς και ευαισθησία κατά την ψηλάφηση των κατωτέρων πλευρών (βλ. παράγραφο 46 κατωτέρω για την πλήρη έκθεσή του). Η Λ.Κ.-Κ. εξήτησε την διακομιδή του προσφεύγοντος στο εφημερεύον νοσοκομείο, εν προκειμένω στο Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «Ιπποκράτειο» («Ιπποκράτειο Νοσοκομείο») προκειμένου να διενεργηθεί εξέταση από εξειδικευμένο χειρουργό καθώς και απεικονιστικός έλεγχος.

27. Ο προσφεύγων μετεφέρθη αυθημερόν στο «Ιπποκράτειο» νοσοκομείο. Υπεβλήθη σε κλινική εξέταση, ακτινογραφία θώρακος, ακτινογραφία πλευρών καθώς και υπερηχογραφία άνω και κάτω κοιλίας και οι ιατροί διεπίστωσαν ότι «ουδέν προέκυψε» από αυτές τις

εξετάσεις. Διεπιστώθη ότι η κοιλία του προσφεύγοντος ήταν «μαλθακή, ευπίεστος και ανώδυνος» (ελληνικά στο κείμενο: μαλακή, ευπίεστη και ανώδυνη) κατά την ψηλάφηση (βλ. παράγραφο 46 κατωτέρω).

28. Την 24<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015 η Λ.Κ.-Κ. υπέβαλε στον αρμόδιο εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης την ιατροδικαστική της έκθεση, φωτογραφίες του προσφεύγοντος και τα ευρήματα των εξετάσεων που διενεργήθησαν στο «Ιπποκράτειο» Νοσοκομείο.

29. Την 27<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015 ο προσφεύγων μετεφέρθη επειγόντως από τις Φυλακές Διαβατών στο Νοσοκομείο « Παπαγεωργίου » της Θεσσαλονίκης. Διεπιστώθη ότι έπασχε από διάτρηση στομάχου και ότι έχρηζε χειρουργικής επεμβάσεως. Συμφώνως προς έγγραφο που συνέταξε ο διευθυντής του νοσοκομείου « Παπαγεωργίου » Κ.Τ., δεν ανευρέθησαν κακώσεις μαλακών μορίων στην κοιλιακή χώρα, όπως μυϊκό οίδημα, αιμάτωμα κοιλιακού τοιχώματος ή βλάβες σε όργανα (παράγραφος 47 κατωτέρω).

30. Κατά την Κυβέρνηση, στην από 7<sup>ης</sup> Απριλίου 2016 ένορκο κατάθεσή της, η Λ.Κ.-Κ. είχε υποστηρίξει ότι η διάτρηση στομάχου του προσφεύγοντος δεν ηδύνατο να εξακριβωθεί από τις εξετάσεις στις οποίες είχε υποβληθεί ο προσφεύγων την 20<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015 και ότι, κατά συνέπειαν, η κλινική εικόνα του προσφεύγοντος είχε μεταβληθεί σε σημαντικό βαθμό σε διάστημα επτά ημερών (παράγραφος 51 ανωτέρω).

31. Την 7<sup>η</sup> Απριλίου 2016 η Λ.Κ.-Κ. προέβη σε ένορκο κατάθεση. Υπεστήριξε ότι η διάτρηση του στομάχου την οποία υπέστη ο προσφεύγων την 27<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015 δεν ήταν συμβατή προς τα αποτελέσματα των εξετάσεων στις οποίες είχε υποβληθεί ο προσφεύγων την 20<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015 και ότι, κατά συνέπειαν, η κλινική εικόνα του προσφεύγοντος είχε σημαντικώς διαφοροποιηθεί κατά το διαρρέυσαν χρονικό διάστημα των επτά ημερών.

32. Την 8<sup>η</sup> Απριλίου 2015, ο Δ.Γ., ο προσληφθείς από τον προσφεύγοντα ιατροδικαστής συνέταξε πραγματογνωμοσύνη (βλ.

παράγραφο 49 κατωτέρω). Υπεστήριξε ότι η διάτρηση στομάχου «φέρεται προκληθείσα από εξωγενή κάκωση εκ μηχανικού αιτίου» (ελληνικά στο κείμενο: «φέρεται να προήλθε λόγω εξωτερικής μηχανικής κάκωσης») συνεπεία «πληγμάτων που φέρεται να είχε υποστεί» (ελληνικά στο κείμενο : « από τα χτυπήματα που φέρεται να δέχτηκε »). Κατά την Κυβέρνηση, η γνωμοδότηση αυτή του Δ.Γ. είχε συμπεριληφθεί στην δικογραφία και είχε ληφθεί υπ' όψιν στις εξηγήσεις που έδωσαν οι κατηγορούμενοι αστυνομικοί.

33. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι, παρά την έκδοση παραγγελίας επανεξετάσεως από την εισαγγελία, ουδέποτε αυτός εκλήθη επειδή ο αντεισαγγελεύς φέρεται να την ανεκάλεσε προφορικώς.

34. Την 2<sup>η</sup> Ιουνίου 2016, ο Εισαγγελεύς Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης (ελληνικά στο κείμενο: « ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών ») έκρινε ότι οι αστυνομικοί δεν είχαν διαπράξει τις καταγγελθείσες από τον προσφεύγοντα πράξεις και απέρριψε την μηνυτήριο αναφορά (απόφαση υπ' αρ. 555 / 2016). Διεύθυνσε τα εξής :

*«Πρώτον, ο καταγγέλλων ομιλεί περί γρονθισμάτων και λακτισμάτων [που υπέστη] σε ολόκληρο τον κορμό και πληγμάτων με «αντικείμενα τα οποία [αδυνατούσε] να αναγνωρίσει» καθ' όλη την διάρκεια της ανακρίσεώς του, [η οποία φέρεται να διήρκεσε] επί πολλές ώρες (...). Εν τούτοις, η εξέτασή του από την ιατροδικαστή Α.Κ.-Κ. επέτρεψε να διαπιστωθούν μόνον κακώσεις και εκχυμώσεις σε αμφοτέρους τους βραχίονες, συνεπεία ασκήσεως γραμμικών δυνάμεων επί αμφοτέρων των καρπικών αρθρώσεων (ελληνικά στο κείμενο: πηχεοκαρπικές αρθρώσεις) και ευαισθησία κατά την ψηλάφηση των κατωτέρων πλευρών άμφω (...). Εντός αυτού του πλαισίου, όπως προκύπτει από τα διδάγματα της κοινής εμπειρίας, εάν το θύμα είχε όντως δαρεί επί αρκετές ώρες και από πλείονα άτομα (ελληνικά στο κείμενο : (πολύωρο και πολυπρόσωπο ξυλοδαρμό) [που φέρονται να του κατέφεραν] λακτίσματα και γρονθοκοπήματα, θα είχε « συρθεί » μέχρι το νοσοκομείο σε αθλία*

κατάσταση (ελληνικά στο κείμενο : θα « συρόταν » σε άθλια κατάσταση στο νοσοκομείο) και το σώμα του δεν θα είχε την όψη που παρουσιάζει στις φωτογραφίες και στην έκθεση της εμπειρογνώμονος. Επί πλέον, αποδεικνύεται το γεγονός πως οι καρπικές κακώσεις οφείλονται στην χρήση χειροπέδης, η οποία χρήση, εν προκειμένω, ήταν βεβαίως δικαιολογημένη. Δεύτερον, ουδαμώς συνάγεται ότι υπήρχε σχέση μεταξύ της ακολούθως διαπιστωθείσης διατήρησης στομάχου του καταγγέλλοντος και του φερομένου ξυλοδαρμού. Ειδικότερα, πέραν του ότι δεν έλαβε χώρα τοιούτος ξυλοδαρμός, δεν δύναται να αγνοηθεί, αφ' ενός η δήλωση της Α.Κ.-Κ. ότι η κοιλία του προσφεύγοντος ήταν μαλθακή, ευπίεστος και ανώδυνος [κατά την εξέτασή του] και, αφ' ετέρου, το αποτέλεσμα της από 28ης Φεβρουαρίου 2016 αξονικής τομογραφίας, το οποίο δεν περιγράφει κακώσεις συμπαγών οργάνων κοιλίας (...). Τα ευρήματα αυτά δεν είναι δυνατόν να τεθούν υπό αμφισβήτηση από τις εκτιμήσεις του ιατροδικαστού Δ.Γ. όπως αυτές διαλαμβάνονται στην ένορκo κατάθεσή του, καθ' ότι, πέραν του γεγονότος ότι ενήργησε κατόπιν αιτήματος του καταγγέλλοντος, ως «ιδιωτικός τεχνικός σύμβουλος» (ελληνικά στο κείμενο: ιδιωτικός τεχνικός συνήγορος), δεν είχε εμπειρική αντίληψη των περιστατικών εκ πρώτης όψεως, αλλά εκλήθη να αξιολογήσει δεδομένα μετά την εκδήλωσή τους. Τρίτον, φαίνεται ότι ο καταγγέλλων, όταν παρείχε εξηγήσεις μετά τον πολύωρο ξυλοδαρμό του οποίου διατείνεται πως υπήρξε θύμα, δεν ηρέσθη στην ομολογία της ενοχής του, αλλά υπερεθεμάτισε (ελληνικά στο κείμενο υπερθεμάτισε) παρέχοντας πρόσθετες πληροφορίες. Ο πλεονασμός είναι, εν προκειμένω, προφανής (ελληνικά στο κείμενο: (το άτοπο, είναι, εν προκειμένω, προφανές). Τέταρτον, εάν ο καταγγέλλων δεν είχε όντως συμμετάσχει στα περιστατικά για τα οποία εκατηγορείτο και για τα οποία πρόκειται να δικασθεί ενώπιον του Εφετείου Θεσσαλονίκης, δεν είχε λόγο να ενεργήσει όπως συνολικώς ενήργησε από της στιγμής της συλλήψεώς του έως και εκείνης κατά την οποία οδηγήθη ενώπιον του ανακριτού. Πέμπτον, έστω και αν υποτεθεί ότι η διατήρηση ωφείλετο σε

ξυλοδαρμό, δεν απεδείχθη ότι τούτη υπήρξε απόρροια των ενεργειών των αστυνομικών και όχι ενεργειών τρίτων, εάν, όπως ανεφέρθη, η κάκωση αυτή διεπιστώθη πολλές ημέρες αργότερα και ενώ ο καταγγέλλων ευρίσκετο υπό κράτηση.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους, είναι διαδικαστικώς σκόπιμος και ουσιαστικώς επιβεβλημένη η εφαρμογή του άρθρου 47 του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας. Τέλος, εξ αιτίας του γεγονότος ότι ο καταγγέλλων, κατά την υποβολή της καταγγελίας του παρεποίησε δολίως τα γεγονότα αιτιώμενος άτομα τα οποία ουδόλως μεν ήσαν εμπλελεγμένα, (ελληνικά στο κείμενο: {αποδίδοντας αιτιάσεις σε πλήρως αμέτοχα πρόσωπα) ωστόσο δε «ευάλωτα» ως εκ της φύσεως του επαγγέλματός τους, (ελληνικά στο κείμενο : (ήταν «ευάλωτα» υπηρεσιακά) θέλοντας να εγείρει αμφιβολίες ως προς την ενοχή του σε ουσιώδη και ιδιαιτέρας βαρύτητος υπόθεση, καταδικάζεται κατά το άρθρο 585 § 4 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας να καταβάλει τα δικαστικά έξοδα, τα οποία ορίζονται σε ογδόντα (80) ευρώ».

35. Την 6<sup>η</sup> Ιουλίου 2016 ο προσφεύγων, ο οποίος εκρατείτο ακόμη στις φυλακές Διαβατών, υπέβαλε προσφυγή κατά της αποφάσεως ενώπιον του διευθυντού των φυλακών. Η Κυβέρνηση δηλώνει ότι ο προσφεύγων κατέθεσε την προσφυγή δύο μήνες προ της εκπνοής της προθεσμίας και τούτο, παρά το γεγονός ότι εξεπροσωπείτο από τους συνηγόρους του.

36. Την 8<sup>η</sup> Ιουλίου 2016, η υποβληθείσα από τον προσφεύγοντα προσφυγή διεβιβάσθη στον εισαγγελέα εφετών, εν συνεχεία στην εισαγγελία και, την 11η Ιουλίου 2016 εκ νέου στον εισαγγελέα εφετών.

37. Την 12<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2017 η εισαγγελεύς εφετών απέρριψε την προσφυγή ως απαράδεκτη (διάταγμα υπ' αρ. 11/2017). Έκρινε ότι ο προσφεύγων ήσκησε την έφεση ενώπιον του υποδιευθυντού των φυλακών Θεσσαλονίκης, ο οποίος είχε συντάξει έκθεση. Όθεν, κατά την εισαγγελέα, η σύνταξη της εν λόγω εκθέσεως εξέφευγε της αρμοδιότητος του υποδιευθυντού των φυλακών αλλά ενέπιπτε στην αρμοδιότητα της

γραμματείας της εισαγγελίας η οποία είχε εκδώσει την προσβαλλομένη απόφαση (άρθρο 48 του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας ΚΠΔ).

## **V. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ 16<sup>ης</sup> ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2015**

38. Την 23<sup>η</sup> Οκτωβρίου 2015 ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον των αξιωματικών της Υποδιευθύνσεως Εσωτερικών Υποθέσεων Βορείου Ελλάδος σχετικώς με τα περιστατικά τα οποία έλαβαν χώρα από της συλλήψεώς του και μέχρι της υπογραφής της ομολογίας του. Επισημαίνει, διαρκούσης της καταθέσεώς του, ότι ένας αξιωματικός του είχε δείξει φωτογραφίες και εκείνος είχε αναγνωρίσει τα ακόλουθα άτομα : Τ. Α., υπαστυνόμος, ο οποίος ήταν, κατ' αυτόν, ο αξιωματικός που είχε δώσει τις εντολές, Β. Ν., ανθυπαστυνόμος (ελληνικά στο κείμενο: ανθυπαστυνόμος), ο οποίος ήταν, κατ' αυτόν, ο αξιωματικός που του είχε καταφέρει τα λακτίσματα, Β. Ι., υπαρχιφύλακας (ελληνικά στο κείμενο: υπαρχιφύλακας), ο οποίος ήταν, κατ' αυτόν, εκείνος που τον είχε γρονθοκοπήσει και του είχε βγάλει το παντελόνι και τα εσώρουχα, και οι Μ. Κ. και Δ.Γ., αρχιφύλακες, οι οποίοι παρίσταντο αλλά δεν τον είχαν κτυπήσει.

39. Την 31<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2015 ο αντεισαγγελέας παρήγγειλε στον Διευθυντή Εσωτερικών Υποθέσεων να διενεργήσει προκαταρκτική εξέταση προκειμένου να : α) διενεργήσει διοικητική έρευνα και επισυνάψει το πόρισμα αυτής στην δικογραφία• β) λάβει εξηγήσεις εκ μέρους των συμμετασχόντων στο συμβάν αστυνομικών αλλά όχι όσων απλώς παρίσταντο• γ) διερευνήσει κατά πόσον υπήρχε βεβαίωση πιθανών κακώσεων συνταχθείσα αμέσως μετά την σύλληψη του τελευταίου και να προβούν δύο καθηγητές πανεπιστημίου ενόρκως στην σύνταξη εκθέσεως της συμβατότητας των κακώσεων με την διάτρηση του στομάχου, και δ)

αιτηθεί στην γραμματεία της εισαγγελίας βεβαίωση ασκήσεως διώξεως κατά του αιτούντος.

40. Την 1<sup>η</sup> Απριλίου 2016 ο προσφεύγων υπέβαλε στον προϊστάμενο ποινικής διώξεως του εφετείου αίτηση επισπεύσεως υποβολής της ανωτέρω πραγματογνωμοσύνης εν όψει του γεγονότος ότι η ακροαματική διαδικασία για τις απαγγελθείσες κατ' αυτού κατηγορίες για ένοπλο ληστεία είχε ορισθεί για την 6η Ιουνίου 2016.

41. Την 7<sup>η</sup> Απριλίου 2016 η Λ.Κ.-Κ. προέβη σε κατάθεση ενώπιον των λειτουργών της Υποδιευθύνσεως Εσωτερικών Υποθέσεων. Εδήλωσε ότι η κλινική κατάσταση του προσφεύγοντος είχε σημαντικώς μεταβληθεί μεταξύ 20ης και 27ης Φεβρουαρίου 2015.

42. Την 8<sup>η</sup> Απριλίου 2016 ο Δ.Γ. εδήλωσε κατά την κατάθεσή του ότι η διάτρηση στομάχου του προσφεύγοντος είχε προκληθεί από βίαια πλήγματα.

43. Την 4<sup>η</sup> Μαΐου 2016 ο προσφεύγων υπέβαλε στην Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων αίτηση επισπεύσεως υποβολής των πορισμάτων που θεωρούσε συναφή εν προκειμένω.

44. Την 16<sup>η</sup> Μαΐου 2016 οι αστυνομικοί Τ. Α., Β. Ν. και Β. Ι. εκλήθησαν σε ακρόαση ενώπιον της Υποδιευθύνσεως Εσωτερικών Υποθέσεων. Προς τούτο ετάχθη προθεσμία 48 ωρών.

45. Την 20<sup>η</sup> Μαΐου 2016 οι τρεις προαναφερθέντες αστυνομικοί εξητάσθησαν. Ηρνήθησαν οιαδήποτε πράξη βίας κατά του προσφεύγοντος. Ο υπαρχιφύλακας Β. Ι. ηρνήθη την παρουσία του κατά την διάρκεια του συμβάντος, αλλά διεβεβαίωσε ότι ουδείς είχε αγγίξει τον προσφεύγοντα. Οι τρεις αστυνομικοί ηρνήθησαν οιαδήποτε πράξη βίας τόσο φυσική όσο και ψυχολογική εναντίον του προσφεύγοντος. Ανέφεραν ότι στα πλαίσια της ασκηθείσης κατά του προσφεύγοντος ποινικής διαδικασίας υπήρχαν πολλά αποδεικτικά στοιχεία να προσκομισθούν και ότι η ομολογία του τελευταίου δεν ήταν απαραίτητη. Κατ' αυτούς, τούτος είναι ο λόγος για τον οποίο δεν ήσκησαν πίεση

εναντίον του και εσεβάσθησαν τους ισχυρισμούς του ότι δεν ήταν ένοχος. Κατά τον προσφεύγοντα, οι αστυνομικοί δεν είχαν εξηγήσει τον λόγο για τον οποίον τελικώς αυτός υπέγραψε την ομολογία του την 1η πρωινή της 17<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου 2015 και όχι ώρα 20 και 50 της 16<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου 2015 πράγμα που προεκάλεσε τις διαπιστωθείσες από την Λ.Κ.-Κ. σωματικές κακώσεις και την διάτρηση στομάχου, αφού δεν έπασχε από χρονία νόσο και ουδέν άλλο συμβάν έλαβε χώρα το προηγηθέν επταήμερο. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι, παρά το γεγονός πως είχε από την εισαγγελία δοθεί παραγγελία επανεξετάσεώς του, ουδέποτε αυτός εκλήθη επειδή ο αντεισαγγελέας την είχε ανακαλέσει προφορικώς. Η υποβληθείσα στο δικαστήριο δικογραφία δεν διαλαμβάνει στοιχεία για την συνέχιση της διοικητικής ερεύνης.

## VI. ΟΙ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ

### Α.- Η από 20ης Φεβρουαρίου 2015 συνταχθείσα από την ιατροδικαστή Λ.Κ.-Κ. έκθεση

46. Η έκθεση της ιατροδικαστού και επικούρου καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Λ.Κ.-Κ. ανέφερε συγκεκριμένως τα ακόλουθα :

« (...) Κλινική εξέταση : την 20<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015 μετέβην στις φυλακές Θεσσαλονίκης και εξήτασα τον ασθενή. Διεπίστωσα ότι έφερε :

- στον δεξιό βραχίονα : κάκωση 6 cm x 6 cm και εκχύμωση με κατά τόπους μέλαινα χροιά και κατά τόπους πρασίνη χροιά•
- στον αριστερό βραχίονα : κάκωση 5 cm x 7 cm και εκχύμωση με κατά τόπους μέλαινα χροιά και κατά τόπους πρασίνη χροιά•
- κακώσεις με εσχάρα συνεπεία ασκήσεως γραμμικών δυνάμεων σε αμφότερες τις καρπικές αρθρώσεις (ελληνικά στο κείμενο : πηχεοκαρπικές αρθρώσεις)

- ευαισθησία κατά την ψηλάφηση των κατωτέρων πλευρών με επίταση κατά τις αναπνευστικές κινήσεις. Εξ αυτού του λόγου εξήτησα την μεταφορά του στο εφημερεύον νοσοκομείο προκειμένου να πραγματοποιηθεί απεικονιστικός έλεγχος και να εξετασθεί από εξειδικευμένο χειρουργό.

**Στοιχεία παρασχεθέντα από το Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης « Ιπποκράτειο » :**

-Κλινική εξέταση : ο ασθενής εξητάσθη την 20η Φεβρουαρίου 2015 στο τμήμα επειγόντων περιστατικών του νοσοκομείου (...). Κατά την κλινική εξέταση διεπιστώθη ευαισθησία κατά την ψηλάφηση των κατωτέρων πλευρών χωρίς ψηλαφητικό κριγμό (ελληνικά στο κείμενο: χωρίς ψηλαφητικό κριγμό). Συμμετρικό αναπνευστικό ψιθύρισμα (ελληνικά στο κείμενο: το αναπνευστικό ψιθύρισμα) Κοιλία μαλθακή, ευπίεστος και ανώδυνος, εντερικοί ήχοι φυσιολογικοί. Εκχυμώσεις σε αμφοτέρους τους βραχίονες διεπιστώθησαν επίσης.

- Ακτινογραφία θώρακος : ικανοποιητική διαφάνεια πνευμόνων άνευ σημείων ενεργού νόσου. Πλευροδιαφραγματικοί χώροι ελεύθεροι. Καρδιοθωρακικός δείκτης εντός φυσιολογικών ορίων.

- Ακτινογραφία πλευρών: απουσία σαφούς εικόνας κατάγματος.

- Υπερηχογραφικός έλεγχος άνω και κάτω κοιλίας: απουσία ελευθέρας συλλογής εντός της κοιλιακής χώρας (ελληνικά στο κείμενο: απουσία ελεύθερης συλλογής στην κοιλιακή χώρα). Το υπερηχογράφημα δεν αναδεικνύει αλλοιώσεις ήπατος, σπληνός, παγκρέατος (ελληνικά στο κείμενο : χωρίς υπερηχογραφικά ορατές εστιακές αλλοιώσεις). Νεφροί φυσιολογικοί (στον αριστερό νεφρό, μικρό μόρφωμα αποδιδόμενο σε φλοιώδη κύστη...)

**Συμπέρασμα**

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι ο Torisian Garik, του Agvan, 32 ετών, φέρει ελαφρά κάκωση προκληθείσα δι' αμβλέος και οξυαίχμου οργάνου (ελληνικά στο κείμενο: διά θλώντος και νύσσοντος οργάνου). Λόγω αυτής της κακώσεως θα νοσεί για 5-7 ημέρες, εφ' όσον δεν επέλθουν επιπλοκές.»

**B.- Η συνταχθείσα από τον ιατρό C.T του Νοσοκομείου «Παπαγεωργίου» έκθεση μετά από εξέταση του προσφεύγοντος την 27η Φεβρουαρίου 2015**

47. Η έκθεση του C.T., ιατρού του νοσοκομείου «Παπαγεωργίου» ανέφερε ιδιαιτέρως τα ακόλουθα :

*«Παρουσία μικράς ποσότητας ελευθέρου αέρος ενδοπεριτοναϊκώς (ελληνικά στο κείμενο: ενδοπεριτοναϊκά). Η ποσότης του ελευθέρου αέρος είναι μικρά εντετοπισμένη περιηπατικώς (...), πλησίον του δωδεκαδακτύλου.*

*Ποσότης υγρού (...) παρατηρηθείσα υφηπατικώς (ελληνικά στο κείμενο: υφηπατικά) και στην παρακολική αύλακα (..)*

*Ήπαρ ομοιογενούς ηχοδομής, χωρίς εικόνα εστιακής αλλοιώσεως. (...)*

*Συμπέρασμα: διάτρηση κοίλου σπλάγχχνου, πιθανώς δωδεκαδακτύλου.»*

**Γ.- Το «Ενημερωτικό Σημείωμα Ασθενούς» συνταχθέν από το Νοσοκομείο «Παπαγεωργίου» ημερομηνίας 9η Μαρτίου 2015**

48. Το εν λόγω σημείωμα εδήλωνε ως εξής :

*« Ιστορικό - Αντικειμενική εξέταση : Σύνδρομο οξείας κοιλίας (ελληνικά στο κείμενο: οξεία κοιλία)*

*Διάγνωση εξόδου : (...) Διάτρηση στομάχου*

*Θεραπεία-χειρουργική αντιμετώπιση : (,,) Συρραφή διατρήσεως (...)*

*Πορεία της νόσου : Βελτίωση*

*Οδηγίες εξόδου :*

*Ελαφρά δίαιτα για χρονικό διάστημα μίας εβδομάδος*

*Αποφυγή άρσεως βάρους για χρονικό διάστημα ενός μηνός*

*[Χρήση] ζώνης κοιλίας για χρονικό διάστημα τριών μηνών*

*Επανεξέταση στα επείγοντα του [Τμήματος] Γαστρεντερολογικού σε ένα μήνα*

*Caps Losec 40 mg άπαξ ημερησίως*

*Επί πόνου, δισκία Depon 500 mg*

*Επί ενοχλημάτων (ελληνικά στο κείμενο: ενοχλημάτων) επικοινωνήσατε με την κλινική μας στον αριθμό (...) »*

**Δ. Η από 6ης Απριλίου 2015 έκθεση του ιατροδικαστή Δ.Γ. κατόπιν αιτήσεως του προσφεύγοντος**

49. Στην από 6<sup>ης</sup> Απριλίου 2015 έκθεσή του ο ιατροδικαστής Δ.Γ. ανέφερε κατά πρώτον ότι τα περιγραφόμενα στην εν λόγω έκθεση περιστατικά εβασίσθησαν στον ιατρικό φάκελο του προσφεύγοντος καθώς επίσης και στην παρουσίαση των περιστατικών εκ μέρους του τελευταίου. Κατά δεύτερον, εξέθεσε τα περιστατικά και εν συνεχεία προσεδιόρισε ειδικώς τις αιτίες και συνέπειες της διατρέψεως στομάχου. Κατά τρίτον, ανέφερε ότι ο προσφεύγων δεν έπασχε από γαστραλγίες προ της εικαζομένης κακομεταχειρίσεως. Προσέθεσε ότι η διατροφή στομάχου δυνατόν να μην είχε καταστεί αντιληπτή κατά την αρχική κλινική εξέταση. Κατά τον Δ.Γ., το γεγονός ότι κατά την πρώτη εξέταση του προσφεύγοντος στο «Ιπποκράτειο» Νοσοκομείο ουδέν ανευρέθη συνάδει με την ιατρική βιβλιογραφία και ηδύνατο να επέλθει είτε όταν η διαφυγή ήταν ιδιαιτέρως μικρή είτε όταν η διατροφή δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί. Ο Δ.Γ. προσέθεσε ότι ο προσφεύγων εξακολουθούσε να αισθάνεται κοιλιακό άλγος κατά τις επακολουθήσασες ημέρες και ότι η κατάσταση προφανώς είχε μεταπέσει σε διατροφή προφανώς λόγω εξελίξεως της προκληθείσης στο τοίχωμα του στομάχου βλάβης, το οποίο υπέστη μαλάκυνση οφειλομένη σε αναπτυχθείσα πέριξ της πληγής φλεγμονή και στην διαβρωτική δράση του υδροχλωρικού οξέος επ' αυτής.

50. Η έκθεση συνεπέραινε τα εξής :

*« (...) Η διατροφή στομάχου που ενεφάνιζε ο κ. Torosian δεν φαίνεται προκληθείσα εξ επιπλοκής ασυμπτωματικού γαστροδωδεκαδακτυλικού έλκους εκ του οποίου θα ηδύνατο να πάσχει ο ενδιαφερόμενος ή εξ*

αγχογόνου καταστάσεως κατά την στιγμή της συλλήψεώς του, αλλ' εκ κακώσεως (ελληνικά στο κείμενο: θλαστική κάκωση).

Φαίνεται ότι τα πλήγματα στην κοιλιακή χώρα τα οποία ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι υπέστη προεκάλεσαν, κατά πρώτον, βλάβη στο τοίχωμα του στομάχου, η οποία, λόγω των ιδιομορφιών αυτού του οργάνου, μετέπεσε σε διάτρηση, κατάσταση με θανατηφόρο έκβαση χωρίς ιατρική-χειρουργική αντιμετώπιση. Εκ των ως άνω εκτεθέντων προκύπτει ότι ο κ. Torosian υπέστη σοβαρά σωματική βλάβη συνεπεία του φερομένου τραυματισμού του στην κοιλιακή χώρα. »

**Ε.- Η από 7<sup>ης</sup> Απριλίου 2016 κατάθεση της Λ.Κ.-Κ. :**

51. Την 7<sup>η</sup> Απριλίου 2016 η Λ.Κ.-Κ. εδήλωσε τα ακόλουθα στην κατάθεσή της :

« (...) κατά την εξέταση του Garik Torosian την οποία διενήργησα στις φυλακές Διαβατών την 20η Φεβρουαρίου 2015 διεπίστωσα, μεταξύ άλλων, ευαισθησία κατά την ψηλάφηση των κατωτέρων πλευρών. Για αυτόν τον λόγο και επειδή ο κ. Torosian ανέφερε πλήγματα στην κοιλιακή χώρα, εξήτησα την άμεσο διακομιδή του στο εφημερεύον νοσοκομείο και την διενέργεια κλινικών εξετάσεων και απεικονιστικού ελέγχου. Εν συνεχεία των διενεργηθεισών την 20η Φεβρουαρίου 2015 εξετάσεων στο νοσοκομείο ουδέν το παθολογικόν ευρέθη. Όντως, στα γραπτά συμπεράσματα αναφέρεται ότι η κοιλία ήταν μαλθακή, ευπίεστος και ανώδυνος. Έπεται πως, εν όψει της διαπιστώσεως της διατήρησης στομάχου κατά την εξέταση της 27ης Φεβρουαρίου 2015, η κλινική εικόνα του κ. Torosian είχε σημαντικώς διαφοροποιηθεί μεταξύ 20ης και 27ης Φεβρουαρίου 2015. »

**ΣΤ.- Η από 8ης Απριλίου 2016 κατάθεση του Δ.Γ. :**

52. Την 8<sup>η</sup> Απριλίου 2016 ο Δ.Γ. προέβη στην εξής κατάθεση :

« (...) Συμφώνως προς τα παρασχεθέντα σε εμένα έγγραφα, η διάτρηση στομάχου φαίνεται (ελληνικά στο κείμενο: φέρεται) προκληθείσα από εξωτερική μηχανική κάκωση. Κατά την ως άνω γνωμάτευσή μου αναφέρω τους λόγους για τους οποίους θεωρώ πως η διάτρηση δεν προεκλήθη από χρόνιο έλκος ή από φυσική και ψυχολογική πίεση. Επί πλέον, επιθυμώ να αναφέρω ότι είναι πιθανή η όψιμη εμφάνιση των συμπτωμάτων εξ αιτίας του σημείου στο οποίο φαίνεται ότι κατεφέρθησαν τα πλήγματα κατά του κ. M. Torosian , ήτοι την κοιλιακή χώρα. Επιπροσθέτως, (...) [ο προσφεύγων], από της 19ης Φεβρουαρίου 2015, ημερομηνίας κατά την οποία εξητάσθη από τον ιατροδικαστή (...), έως της 27ης Φεβρουαρίου 2015, ημερομηνίας κατά την οποία εισήχθη στο Νοσοκομείο Παπαγεωργίου, ηττάτο διά έντονους πόνους και, λαμβανομένης υπ' όψιν της απουσίας χρονίας νόσου του εν λόγω οργάνου, θεωρώ ότι η διάτρηση προεκλήθη από τα πλήγματα τα οποία [ο προσφεύγων] φαίνεται να υπέστη (ελληνικά στο κείμενο: από τα χτυπήματα που φέρεται να δέχτηκε). »

#### **Z. Το από 20<sup>ης</sup> Ιουλίου 2015 έγγραφο των Φυλακών Διαβατών**

53. Το από 20<sup>ης</sup> Ιουλίου 2015 έγγραφο των φυλακών Διαβατών δηλώνει ως εξής :

« (...) Α. [Ο κ. M. Torosian ] αφίχθη στις φυλακές μας την 20η Φεβρουαρίου 2020. Β. Διεκομίσθη αυθημερόν στο «Ιπποκράτειο» Νοσοκομείο και, ως εκ τούτου, δεν ευρίσκετο πλέον σε επαφή με τους συγκρατούμενους του Γ. Ουδεμία άλλη αντιπαράθεση ή περιστατικό που αφορά τον ως άνω [κρατούμενο] ανεφύη κατά την χρονική περίοδο μεταξύ της αφίξεώς του και της διακομιδής του στο «Ιπποκράτειο» Νοσοκομείο. »

#### **ΣΧΕΤΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ**

**I. ΤΟ ΣΧΕΤΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ**

54. Οι σχετικές με την παρούσα υπόθεση διατάξεις του εσωτερικού δικαίου περιγράφονται στις αποφάσεις *Andersen κατά Ελλάδος* (υπ' αρ. 42660/11, § 39, 26<sup>η</sup> Απριλίου 2018), *Τσαλικίδης κ.α. κατά Ελλάδος* (υπ' αρ. 73974/14, § 34, 16<sup>η</sup> Νοεμβρίου 2017), *Shuli κατά Ελλάδος* (υπ' αρ. 71891/10, § 14, 13<sup>η</sup> Ιουλίου 2017) και *Nieciecki κατά Ελλάδος* (υπ' αρ. 11677/11, § 25, 4<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2012).

55. Κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών οι σχετικές εν προκειμένω διατάξεις του ΚΠΔ είχαν ως εξής :

**Άρθρο 48**

« 3. Ο εγκαλόν δύναται εντός τριών μηνών από την έκδοση της εισαγγελικής παραγγελίας κατά τις παραγράφους 1 και 2 του προηγούμενου άρθρου να προσφύγει κατ' αυτής [της παραγγελίας της εισαγγελίας πρωτοδικών] ενώπιον του αρμοδίου εισαγγελέως εφετών. Η προθεσμία επ' ουδενί υπόκειται σε παρέκταση. Ο γραμματέας της εισαγγελίας η οποία εξέδωσε την προσβαλλομένη διάταξη συντάσσει έκθεση για την προσφυγή.»

**Άρθρο 463**

« Οι γενικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας οι αφορώσες τα ένδικα μέσα είναι εφαρμοστέες επίσης στα οιονεί ένδικα μέσα (ελληνικά στο κείμενο: οιονεί ένδικα μέσα) και στα ένδικα βοηθήματα τα οποία αναγνωρίζονται δι' ειδικών διατάξεων εκτός εάν ο νόμος άλλως ορίζει ή εάν οι διατάξεις [γενικές του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας] είναι ασύμβατες προς την φύση αυτών. »

**Άρθρο 474**

« Με την επιφύλαξη του άρθρου 473 παράγραφος 2, το ένδικο μέσον ασκείται διά δηλώσεως ενώπιον του γραμματέως του δικαστηρίου το οποίο εξέδωσε την απόφαση (ή το βούλευμα) ή του γραμματέως του ειρηνοδικείου ή του προϊσταμένου της προξενικής αρχής στην αλλοδαπή και στην περιφέρεια των οποίων κατοικεί ή διαμένει προσωρινώς ο

δικαιούμενος. Σε περίπτωση κατά την οποία αυτός κρατείται στην φυλακή, η δήλωση δύναται να κατατεθεί και στον διευθυντή αυτής. »

**Άρθρο 585**

« Όταν ο εισαγγελέας θέτει την μήνυση στο αρχείο (άρθρο 43) ή απορρίπτει την έγκληση (άρθρο 47), επιβάλλει τα δικαστικά έξοδα εις βάρος του μηνυτού (ελληνικά στο κείμενο : μηνυτής) ή του εγκαλούντος (ελληνικά στο κείμενο : εγκαλούντος) εφ' όσον πεισθεί ότι η μήνυση ή η έγκληση ήταν εξ ολοκλήρου ψευδής και εκκινούσε εκ δόλου. Το ποσόν των εξόδων ισούται προς εκείνο που επιβάλλει στον καταδικασθέντα πλημμελειοδικείο υπό μονομελή σύνθεση. »

**ΙΙ. ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΑΠΕΙΝΩΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ Ή ΤΙΜΩΡΙΑΣ (CPT) [ΕΠΒ] ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥ 2016**

56. Στην δημοσιευθείσα μετά την από της 14<sup>ης</sup> έως της 23<sup>ης</sup> Απριλίου 2015 επίσκεψή της στην Ελλάδα, η ΕΠΒ ανέφερε ότι η μεταχείριση των κρατουμένων υπόπτων τελέσεως ποινικών αδικημάτων από τις Ελληνικές δυνάμεις ασφαλείας αποτελούσε μακροχρόνιο προβληματισμό, από την πρώτη επίσκεψη της ΕΠΒ στην χώρα το 1993. Η ΕΠΒ προσέθετε ότι ηρνούντο συστηματικώς να αναγνωρίσουν ότι η κακομεταχείριση συνιστούσε σοβαρό πρόβλημα στην Ελλάδα και δεν έλαβαν τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των συστάσεων της επιτροπής και την καταπολέμηση αυτού του φαινομένου. Διαρκούσης της επισκέψεως το 2015 η αντιπροσωπεία της ΕΠΒ υπήρξε αποδέκτης «σημαντικού αριθμού αξιοπίστων ισχυρισμών περί κακομεταχειρίσεως» κρατουμένων υπόπτων τελέσεως ποινικών αδικημάτων. Οι ισχυρισμοί αφορούσαν ιδίως υπερβολική χρήση βίας εκ μέρους της αστυνομίας κατά ή μετά την σύλληψη. Η φερομένη κακομεταχείριση συνίστατο γενικώς σε

ραπίσματα, γρονθίσματα, λακτίσματα και πλήγματα διά ροπάλου, τα οποία επεβεβαιώθησαν από ιατρικές πραγματογνωμοσύνες. Η ΕΠΒ προσέθετε ότι από πολλών ετών είχε αναδείξει τις αδυναμίες των σχετικών ερευνών, περιλαμβανομένης της ολιγορίας. Εξετίμησε ότι τα συλλεχθέντα κατά την διάρκεια της επισκέψεως του 2015 στοιχεία εδείκνυαν εκ νέου ότι το σύστημα, κατά τον κρίσιμο χρόνο εχαρακτηριζέτο από συστημικές αδυναμίες ως προς την απαίτηση διενεργείας ταχείας, ενδεδειγμένης, ανεξαρτήτου και αμερολήπτου ερεύνης (παράγραφοι 12-15 και 24 της εκθέσεως).

## **ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ**

### **I.- ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΙΚΑΖΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ**

57. Ο προσφεύγων αιτιάται παραβίαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως ένεκα της σωματικής βίας θύμα της οποίας φέρεται ότι υπήρξε εκ μέρους των εμπεπλεγμένων στην σύλληψή του αστυνομικών. Επικαλούμενος το άρθρο 13 της Συμβάσεως, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι οι διοικητικές και δικαστικές αρχές παρέλειψαν την διεξαγωγή τελεσφόρου ερεύνης για το εν λόγω περιστατικό. Βάσει του άρθρου 6 της Συμβάσεως ο προσφεύγων καταγγέλλει παραβίαση του δικαιώματος προσβάσεώς του σε δικαστήριο λόγω απορρίψεως ως απαραδέκτου της προσφυγής, την οποία είχε ασκήσει την 6<sup>η</sup> Ιουλίου 2016 κατά της υπ' αρ. 555/2016 αποφάσεως. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι προσδίδει τον προσήκοντα κατά την κρίση του νομικό χαρακτηρισμό των γεγονότων. Κρίνει ότι είναι σκόπιμο να εξετασθούν οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος υπό το πρίσμα του άρθρου 3 της Συμβάσεως, το οποίο έχει ως ακολούθως :

*« Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθῇ εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχείρισιν απανθρώπους ή εξευτελιστικάς. »*

**A.- Επί του παραδεκτού**

58. Σημειώνοντας ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμος κατά την έννοια του άρθρου 35 § 3 a) της Συμβάσεως και ότι πέραν τούτου δεν προσκρούει σε οιονδήποτε άλλο λόγο απαραδέκτου, το Δικαστήριο την κηρύσσει παραδεκτή.

**B.- Επί της ουσίας**

59. Εν επιγνώσει του επικουρικού χαρακτήρος της αποστολής του, το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι δεν δύναται άνευ βασίμου λόγου να αναλάβει τον ρόλο πρωτοδικείου όταν τούτο δεν καθίσταται αναπόφευκτο εκ των περιστατικών της διαφοράς της οποίας επιλαμβάνεται το δικαστήριο. Κατά συνέπειαν, θα εξετάσει εν πρώτοις την καταγγελία του προσφεύγοντος αφορώσα την μη διεξαγωγή αποτελεσματικής ερεύνης σχετικώς προς την εικαζομένη κακομεταχείρισή του (*El Masri κατά Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας* [GC], υπ' αρ. 39630/09, §§ 155 et 181, ΕΔΔΑ 2012, *Dzhulay κατά Ουκρανίας*, υπ' αρ. 24439/06, § 69, 3<sup>η</sup> Απριλίου 2014, *Chinez κατά Ρουμανίας*, υπ' αρ. 2040/12, .§ 57, 17<sup>η</sup> Μαρτίου 2015, *Yaroshovets κ.α. κατά Ουκρανίας*, υπ' αρ. 74820/10, 71/11, 76/11, 83/11, και 332/11, § 77, 3<sup>η</sup> Δεκεμβρίου 2015, και *Sadkov κατά Ουκρανίας*, υπ' αρ 21987/05, § 90, 6<sup>η</sup> Ιουλίου 2017).

**1.- Ως προς την αποτελεσματικότητα των διενεργηθεισών από τις εθνικές αρχές ερευνών****α.- Τα επιχειρήματα των διαδίκων****i. Ο προσφεύγων**

60. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι εν συνεχεία των επιμάχων γεγονότων, ήρξατο διοικητική εξέταση και ότι, εντός αυτού του πλαισίου εξητάσθη αριθμός αστυνομικών και διενεργήθησαν εργαστηριακοί έλεγχοι. Επισημαίνει ότι εν συνεχεία αυτής της ερεύνης ουδεμία ποινική

δίωξη εκινήθη κατά των εν λόγω αστυνομικών. Ισχυρίζεται, περαιτέρω, ότι διά της υπ' αρ. 555/2016 διατάξεώς του ο αντεισαγγελέας εδέχθη ανεπιφυλάκτως τις μαρτυρίες των αστυνομικών άνευ επαρκούς, κατά την άποψή του, αιτιολογήσεως.

61. Κατά τον προσφεύγοντα, υπεχρεώθη αυτός να ασκήσει το ένδικο μέσον την 6η Ιουλίου 2016 ενώπιον του υποδιευθυντού των φυλακών όπου εκρατείτο και όχι ενώπιον του γραμματέως της εισαγγελίας η οποία είχε εκδώσει την προσβαλλομένη απόφαση εξ αιτίας του γεγονότος ότι ήταν κρατούμενος και δεν προεβλέπετο το ενδεχόμενο μεταγωγής του στην εισαγγελία προκειμένου να ασκήσει προσφυγή. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι τα άρθρα 462 έως 476 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (περιλαμβανομένου του άρθρου 474 § 1 β) τα οποία προβλέπουν την δυνατότητα ασκήσεως της εν λόγω προσφυγής ενώπιον του διευθυντού των φυλακών) εφαρμόζονται επίσης στην περίπτωση της προβλεπομένης από το άρθρο 48 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προσφυγής. Εξ άλλου, η κατάθεση προσφυγής από τον συνήγορό του θα απαιτούσε την καταβολή ποσού 385 ευρώ, το οποίο δεν θα ηδύνατο να διαθέσει ο προσφεύγων εκ του γεγονότος ότι θα παρέμενε στην φυλακή για μακρό χρονικό διάστημα.

#### ***ii. Η Κυβέρνηση***

62. Η Κυβέρνηση αναφέρει ότι, εν προκειμένω, η έρευνα διεξήχθη από δικαστικά όργανα και ειδικότερα, από εισαγγελείς, οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από την αστυνομία. Διευκρινίζει ότι οι εν λόγω εισαγγελείς διαθέτουν την εξουσία να εξετάσουν την υπόθεση εις βάθος τόσο σε πρώτο όσο και σε δεύτερο βαθμό, ν' απαγγείλουν κατηγορία κατά των εμπεπλεγμένων προσώπων και να ασκήσουν ποινική δίωξη προς τον σκοπό όπως οι κατηγορούμενοι δικασθούν συμφώνως προς τις εγγυήσεις του άρθρου 6 της Συμβάσεως.

63. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι ο εισαγγελεύς πρωτοδικών έκρινε κατά τρόπον ανεξάρτητο και κατά την αρχή της ελευθέρας εκτιμήσεως

των αποδεικτικών μέσων ότι η καταγγελία του προσφεύγοντος ήταν αβάσιμος. Εκτιμά ότι ο εν λόγω εισαγγελέυς έλαβε υπ' όψιν όλα τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας συμπεριλαμβανομένων των εμπλεκομένων προσώπων, ει δε μη θα είχε παραβιάσει τα δικαιώματα των αστυνομικών υπό το πρίσμα του άρθρου 6 της Συμβάσεως. Επί πλέον, κατά την Κυβέρνηση, ο εισαγγελέας έλαβε υπ' όψιν όλα τα υποβληθέντα από τον προσφεύγοντα στην καταγγελία του στοιχεία και, ειδικότερα, την ιατρική γνωμάτευση την οποία συνέταξε ο Δ.Γ. Πάντοτε κατά την Κυβέρνηση, ο εισαγγελέυς κατέληξε στα αυτά προς τα διαλαμβανόμενα στην προαναφερθείσα ιατρική γνωμάτευση συμπεράσματα ως προς το είδος και την βαρύτητα των κακώσεων και εξετίμησε ότι οι τελευταίες αντιστοιχούσαν στην άσκηση της απολύτως αναγκαίας κατά την σύλληψη του προσφεύγοντος φυσικής βίας λαμβανομένης υπ' όψιν της συμπεριφοράς του. Η Κυβέρνηση αναφέρει ότι ο εισαγγελέυς προέβη σε συστηματική σύγκριση των ισχυρισμών του προσφεύγοντος προς τα πορίσματα των ιατροδικαστών και ότι αιτιολόγησε πλήρως την απόφασή του να θεωρήσει αβασίμους τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος. Ως επακόλουθο, κατά την Κυβέρνηση, δεν δύναται να θεωρηθεί ότι ο εισαγγελέυς απέφυγε το περιστατικό κατά τρόπο απερίσκεπτο και αβίαστο. Η Κυβέρνηση θεωρεί ότι, εν αντιθέσει προς την υπόθεση *Galotskin κατά Ελλάδος* (υπ' αρ. 2945/07, 14η Ιανουαρίου 2010), ο εισαγγελέυς δεν εβασίσθη ούτε στην εικαζομένη αξιοπιστία (ελληνικά στο κείμενο: στην τυχόν αξιοπιστία) των αστυνομικών ούτε στις καταθέσεις αυτών των τελευταίων προκειμένου να αχθεί στα συμπεράσματά του. Εκτιμά ότι αντιθέτως, ο εισαγγελέας προσέδωσε βαρύτητα : α) στις εκθέσεις των πραγματογνωμώνων σχετικώς με τα ιατρικά προβλήματα του προσφεύγοντος, β) σε εύλογη κρίση ως προς τον ελαφρύ, εύλογο και αναγκαίο χαρακτήρα των προκληθεισών στον προσφεύγοντα κακώσεων, ακόμη και λαμβάνοντας

υπ' όσιν την εικασία του Δικαστηρίου ότι οι κακώσεις αυτές προεκλήθησαν κατά την σύλληψη και κράτηση του ενδιαφερομένου.

64. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, ο προσφεύγων υπό την ιδιότητα του εγκαλούντος είχε την δυνατότητα ασκήσεως αγωγής αποζημιώσεως ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων κατά το άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικος καθώς και προσφυγής κατά της απορρίψεως της καταγγελίας του κατά το άρθρο 48 του ΚΠΔ, προσφυγής ασκηθείσης μεν, αλλά απορριφθείσης ως απαραδέκτου. Επ' αυτού του σημείου, η Κυβέρνηση αναφέρει επίσης ότι ο προσφεύγων είχε εξουσιοδοτήσει δύο συνηγόρους να τον εκπροσωπούν και ότι είχε την δυνατότητα να τους ζητήσει να υποβάλουν αυτή την προσφυγή ενώπιον του εισαγγελέως αφού είχε προηγουμένως συμφωνήσει ως προς τα έξοδα. Προσθέτει ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ο προσφεύγων αδυνατούσε να επωμισθεί αυτά τα έξοδα, είχε την δυνατότητα να υποβάλει αίτηση για παροχή νομικής αρωγής, ως προβλέπεται από τον Ν. 3226/2004.

65. Η Κυβέρνηση άγεται εξ αυτού στο συμπέρασμα, ότι δεν υπήρξε εν προκειμένω παραβίαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως ως προς το διαδικαστικό του σκέλος.

## **β.- Εκτίμηση του Δικαστηρίου**

### **ι. Γενικές αρχές**

66. Το Δικαστήριο παραπέμπει στις γενικές αρχές όπως αυτές διατυπώνονται ειδικότερα στις αποφάσεις *Bouyid κατά Βελγίου* ([GC], υπ' αρ. 23380/09, §§114-123, ΕΔΔΑ 2015), *El-Masri* (ένθα ανωτέρω, §§ 182-185) και *Mocanu κ.α. κατά Ρουμανίας* ([GC], υπ' αρ. 10865/09, 45886/07 και 32431/08, §§ 316-326, ΕΔΔΑ (αποσπάσματα)).

67. Συνάγεται ότι, προκειμένου να αποβεί λυσιτελής εν τη πράξει η γενική απαγόρευση βασάνων και απανθρώπου ή ταπεινωτικής μεταχειρίσεως και τιμωρίας που απευθύνεται ιδίως σε δημοσίους

λειτουργούς, πρέπει να υφίσταται διαδικασία η οποία επιτρέπει την διερεύνηση καταγγελιών για κακομεταχείριση την οποία υπέστη άτομο ευρισκόμενο εις χείρας τους.

68. Όθεν, ιδίως, λαμβανομένου υπ' όψιν του γενικού καθήκοντος που υπέχει το Κράτος δυνάμει του άρθρου 1 της Συμβάσεως περί «αναγνωρίσεως σε κάθε πρόσωπο ευρισκόμενο εντός της δικαιοδοσίας [του] των οριζομένων [στην] (...) Σύμβαση δικαιωμάτων και ελευθεριών», οι διατάξεις του άρθρου 3 της Συμβάσεως εξ επαγωγής απαιτούν την διεξαγωγή κάποιας μορφής αποτελεσματικής ερέυνης όταν ένα άτομο βασίμως υποστηρίζει ότι υπέστη εις χείρας ιδίως της αστυνομίας ή άλλων ισοδυνάμων υπηρεσιών του Κράτους μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο 3.

69. Πρόκειται, πρωταρχικώς, μέσω τοιαύτης ερέυνης, για την διασφάλιση τελεσφόρου εφαρμογής των νόμων οι οποίοι απαγορεύουν τις βασάνους και την απάνθρωπο και ταπεινωτική μεταχείριση σε υποθέσεις στις οποίες εμπλέκονται υπάλληλοι ή όργανα του Κράτους και την διασφάλιση λογοδοσίας στο υπό την ευθύνη τους υποκείμενο της κακομεταχειρίσεως.

70. Γενικώς, προκειμένου η έρευνα να θεωρηθεί τελεσφόρος, πρέπει τα επιφορτισμένα με αυτήν θεσμικά όργανα και πρόσωπα να είναι ανεξάρτητα από τα αναφερόμενα πρόσωπα. Τούτο προϋποθέτει όχι μόνον την απουσία ιεραρχικής ή θεσμικής σχέσεως, αλλ' επίσης πραγματική ανεξαρτησία.

71. Οιοσδήποτε και αν είναι οι ερευνητικές μέθοδοι, οι αρχές οφείλουν να ενεργούν αυτεπαγγέλτως. Επί πλέον, προκειμένου να είναι η έρευνα λυσιτελής οφείλει να επιτρέπει τον εντοπισμό και, εφ' όσον είναι αναγκαίο, την επιβολή κυρώσεων στους υπευθύνους. Οφείλει, επίσης να είναι αρκούντως ευρεία ώστε να επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές να λαμβάνουν υπ' όψιν όχι μόνον τις πράξεις των κρατικών υπαλλήλων οι

οποίοι έχουν προσφύγει αμέσως και παρανόμως στην βία, αλλ' επίσης το σύνολο των περιστάσεων που τις περιβάλλουν.

72. Καίτοι πρόκειται περί υποχρεώσεως όχι ως αποτελέσματος αλλά μέσων, οιαδήποτε αδυναμία της ερεύνης η οποία αποδυναμώνει την ικανότητά αυτής να διαπιστώνει τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως ή την ταυτότητα των υπευθύνων εγκυμονεί τον κίνδυνο να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι δεν πληροί τα απαιτούμενα πρότυπα αποτελεσματικότητας.

73. Επιπροσθέτως, το θύμα πρέπει να είναι εις θέση να συμμετέχει τελεσφόρως στην έρευνα.

74. Η έρευνα οφείλει να είναι ενδεδεγμένη, πράγμα που σημαίνει ότι οι αρχές οφείλουν πάντοτε να καταβάλλουν σοβαρές προσπάθειες να ανακαλύψουν το τι συνέβη και να μην στηρίζονται σε πρόωρα ή αβάσιμα συμπεράσματα προκειμένου να περατώσουν την έρευνα. Επί πλέον, η έρευνα οφείλει να είναι προσήκουσα ώστε να προσδιορίσει το κατά πόσον υπήρξε ή όχι δικαιολογημένη χρήση βίας υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις μιας υποθέσεως (*Corsacov κατά Μολδαβίας*, υπ' αρ. 18944/02, § 69, 4<sup>η</sup> Απριλίου 2006, και *Grimailovs κατά Λεττονίας*, υπ' αρ. 6087/03, § 106, 25<sup>η</sup> Ιουνίου 2013).

75. Εξ αυτού προκύπτει σιωπηρά απαίτηση ταχείας και δεούσης επιμελείας. Ενώ υπάρχουν ενδεχομένως κωλύματα ή δυσκολίες που παρεμβάλλουν προσκόμματα στην εξέλιξη της ερεύνης σε συγκεκριμένη περίπτωση, η άμεση απόκριση από τις αρχές προκειμένου περί διερευνήσεως καταγγελιών για κακομεταχείριση δύναται γενικώς να θεωρηθεί ουσιώδης για την διατήρηση της εμπιστοσύνης του κοινού ως προς την αρχή της νομιμότητας και την αποφυγή οιασδήποτε φαινομένης συνενοχής ή ανοχής σχετικώς με παράνομες πράξεις (*Bouyid*, ένθα ανωτέρω, § 121).

**ii. Εφαρμογή αυτών των αρχών εν προκειμένω**

76. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο κατ' αρχάς σημειώνει ότι οι ισχυρισμοί τους οποίους διетύπωσε ο προσφεύγων ενώπιον των εθνικών αρχών συμφώνως προς τις οποίες οι αστυνομικοί του επέβαλαν μεταχείριση που αντίκειται στο άρθρο 3 της Συμβάσεως ήσαν υποστηρίξιμοι. Η υποχρέωση αυτή, συνεπώς, υπεχρέωνε τις αρχές να διενεργήσουν τελεσφόρο έρευνα.

77. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι περιβάλλουσες τα γεγονότα της 16ης Φεβρουαρίου 2015 συνθήκες απετέλεσαν αντικείμενο ποινικής διαδικασίας (βλ. παραγράφους 24-37 ανωτέρω) και ότι διεξήχθη διοικητική έρευνα (βλ. παραγράφους 38-45 ανωτέρω). Σημειώνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων (ΕΠΒ) είχε καταστήσει πρόδηλες, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, τις αδυναμίες, κατ' αυτήν συστημικές, των ερευνών των αφορωσών ισχυρισμούς περί κακομεταχειρίσεως (βλ. παράγραφο 56 ανωτέρω).

78. Εξεταστέον το κατά πόσον οι εν λόγω διαδικασίες επλήρουν τις απαιτήσεις του άρθρου 3 της Συμβάσεως.

79. Το Δικαστήριο παρατηρεί σχετικώς ότι υπάρχουν στοιχεία τοιαύτης φύσεως τα οποία θίγουν τον ανεξάρτητο και εμπεριστατωμένο χαρακτήρα των εν λόγω ερευνών. Κατά πρώτον, επισημαίνει ότι τα επιφορτισμένα με την διοικητική έρευνα πρόσωπα ήσαν συνάδελφοι των ενδεχομένως εμπεπλεγμένων αστυνομικών και ότι δεν επωπτεύοντο από ανεξάρτητη αρχή (*Andersen*, ένθα ανωτέρω, § 60).

80. Ως προς την ποινική έρευνα, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι αυτή κατέληξε στην απόρριψη της καταγγελίας του προσφεύγοντος (βλ. παραγράφους 34 και 37 ανωτέρω). Εάν η υποχρέωση την οποία υπέχουν τα Κράτη είναι υποχρέωση όχι αποτελέσματος αλλά μέσων, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αποτελεσματικότητά της εν προκειμένω ήταν ευεπίφορη στους εξής παράγοντες.

81. Πρώτον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, εν συνεχεία των γεγονότων της 16ης Φεβρουαρίου 2015 κατηρτίσθησαν διάφορες ιατρικές βεβαιώσεις αφορώσες την κατάσταση υγείας του προσφεύγοντος. Ειδικότερα, συμφώνως προς την από της 20ης Φεβρουαρίου 2015 συνταχθείσα από την ιατροδικαστή Λ.Κ.-Κ έκθεση, η οποία εξήτασε τον προσφεύγοντα (βλ. παράγραφο 46 ανωτέρω), ο ενδιαφερόμενος έφερε εκχυμώσεις στους βραχίονες, κακώσεις καρπικών αρθρώσεων συνεπεία ασκήσεως γραμμικών δυνάμεων και ευαισθησία κατά την ψηλάφηση των κατωτέρων πλευρών άμφω. Η έκθεση διεπίστωνε επίσης ότι η κοιλία του προσφεύγονος ήταν μαλθακή, ευπίεστος και ανώδυνος με φυσιολογικούς εντερικούς ήχους. Συμφώνως προς το πόρισμα της Λ.Κ.-Κ., ο προσφεύγων έφερε ελαφρά σωματική κάκωση προκληθείσα δι' αμβλέος και οξυαίχμου οργάνου και θα έπασχε για διάστημα 5 έως 7 ημερών υπό την προϋπόθεση της μη επελεύσεως επιπλοκών. Όθεν, την 27η Φεβρουαρίου 2015 ο προσφεύγων εισήχθη επειγόντως στο νοσοκομείο. Συμφώνως προς τις από της ημερομηνίας αυτής συνταχθείσες ιατρικές βεβαιώσεις, ο προσφεύγων έπασχε από διάτρηση στομάχου (παράγραφοι 47-49). Έπεται ότι, από της 20ης Φεβρουαρίου 2015, ημερομηνίας κατά την οποία ο προσφεύγων εξητάσθη το πρώτον έως της 27ης Φεβρουαρίου 2015, ημερομηνίας κατά την οποία εισήχθη επειγόντως στο νοσοκομείο, η κατάσταση της υγείας του επεδεινώθη σημαντικώς. Σημειωτέον ότι, συμφώνως προς το από 20ης Ιουλίου 2015 συνταχθέν από τις φυλακές Διαβατών έγγραφο, ουδεμία άλλη αντιπαράθεση ή περιστατικό εσημειώθη κατά την χρονική περίοδο μεταξύ της αφίξεως του προσφεύγοντος στις φυλακές και της διακομιδής του στο Νοσοκομείο «Ιπποκράτειο» (παράγραφος 53 ανωτέρω). Το Δικαστήριο περαιτέρω σημειώνει ότι ο προσφεύγων εκρατείτο στις φυλακές Διαβατών και, ως εκ τούτου, ευρίσκετο υπό τον απόλυτο έλεγχο των εθνικών αρχών.

82. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, παρά την επιδείνωση αυτή της καταστάσεως της υγείας του προσφεύγοντος, τα εθνικά δικαστήρια δεν

διενήργησαν εις βάθος εξέταση των εν λόγω περιστατικών. Αντιθέτως, σημειώνει ότι διά της υπ' αρ. 555/2016 αποφάσεώς του, ο εισαγγελέυς πρωτοδικών περιωρίσθη στο να παραπέμψει στην εξέταση από την ιατροδικαστή Λ.Κ.-Κ. και να παρατηρήσει ότι «εάν το θύμα είχε όντως δαρεί επί αρκετές ώρες και από πλείονα άτομα [που φέρονται να του κατέφεραν] λακτίσματα και γρονθοκοπήματα, θα είχε «συρθεί» μέχρι το νοσοκομείο σε αθλία κατάσταση και το σώμα του δεν θα είχε την όψη που παρουσιάζει στις φωτογραφίες και στην έκθεση της εμπειρογνώμονος (παράγραφος 34 ανωτέρω). Ο αρμόδιος εισαγγελέυς κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι ουδαμώς συνήχθη πως υπήρχε αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της διατρέσεως του στομάχου του προσφεύγοντος και του εικαζομένου ξυλοδαρμού, ότι ο ιατροδικαστής Δ.Γ. είχε ενεργήσει κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος και ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι η διάτρηση ωφείλετο σε ξυλοδαρμό, δεν απεδείχθη ότι τούτη υπήρξε απόρροια των ενεργειών των αστυνομικών και όχι ενεργειών τρίτων. Το Δικαστήριο σημειώνει περαιτέρω ότι οι διαθέσιμες ιατρικές βεβαιώσεις θα έπρεπε τουλάχιστον να έχουν εξετασθεί προσεκτικώς από τις επιφορτισμένες την έρευνα αρχές.

83. Δεύτερον, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι σε ουδεμία ιατρική εξέταση υπεβλήθη ο προσφεύγων αφ' ότου ετέθη υπό αστυνομική κράτηση. Άρα, έχει κατ' επανάληψιν υπογραμμίσει την σημασία της ιατρικής εξετάσεως η οποία διενεργείται προ της θέσεως ενός προσώπου υπό αστυνομική κράτηση. Τοιαύτη εξέταση μας επιτρέπει όχι μόνον να γνωρίζουμε κατά πόσον το εν λόγω πρόσωπο είναι εις θέση να αποτελέσει αντικείμενο ανακρίσεως, αλλ' επίσης, σε περίπτωση οψιγενών ισχυρισμών περί μεταχειρίσεως αντιβαινούσης προς το άρθρο 3 της Συμβάσεως να «απαλλάξει» τις αρχές των αποδείξεων των αφορωσών την προέλευση των διαπιστωθεισών κακώσεων (*Ion Bălăsoin κατά Ρουμανίας* υπ' αρ. 70555/10, § 115, 17<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015, και *Turkan*

κατά Τουρκίας, υπ' αρ. 33086/04, § 42, 18<sup>η</sup> Σεπτεμβρίου 2008, και Andersen, ένθα ανωτέρω, § 63).

84. Τρίτον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο εισαγγελέας πρωτοδικών έκρινε ότι ο προσφεύγων, κατά την υποβολή της καταγγελίας του παρεποίησε δολίως τα γεγονότα αιτιώμενος άτομα τα οποία ουδόλως μεν ήσαν εμπεπλεγμένα, ωστόσο δε «ευάλωτα» ως εκ της φύσεως του επαγγέλματός τους. Ο εισαγγελέας ανέφερε, επίσης, ότι ο προσφεύγων ήθελε να εγείρει αμφιβολίες ως προς την ενοχή του στην προκειμένη υπόθεση. Έθεσε σε εφαρμογή το άρθρο 585 § 4 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και υπεχρέωσε τον προσφεύγοντα να καταβάλει τα δικαστικά έξοδα ανερχόμενα σε 80 ευρώ. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι τοιουτοτρόπως ο αρμόδιος εισαγγελεύς ετιμώρησε τον προσφεύγοντα επειδή υπέβαλε καταγγελία κατά των φερομένων ως εμπλεκομένων αστυνομικών.

85. Τέταρτον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι απορρίπτοντας την έφεση του προσφεύγοντος ως απαραδέκτου την 12<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2017, ο εισαγγελέας εφετών έκρινε ότι η σύνταξη της εκθέσεως για την κατάθεση της εφέσεως του προσφεύγοντος εξέφευγε της αρμοδιότητας του υποδιευθυντού των φυλακών αλλά ενέπιπτε στην αρμοδιότητα της γραμματείας της εισαγγελίας η οποία είχε εκδώσει την προσβαλλομένη απόφαση (άρθρο 48 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, παράγραφος 37 ανωτέρω). Εν τούτοις, ο προσφεύγων, ο οποίος εκρατείτο στις φυλακές Διαβατών, είχε υποβάλει προσφυγή ενώπιον του διευθυντού των φυλακών (παράγραφος 35 ανωτέρω). Το Δικαστήριο δεν θα ηδύνατο να υποκαταστήσει τα εθνικά δικαστήρια και να εξετάσει το κατά πόσον, όπως υποστηρίζει ο προσφεύγων, τα άρθρα 462 έως 476 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εφαρμόζονται επίσης στην περίπτωση της προσφυγής του. Ωστόσο, γεγονός παραμένει ότι η προσφυγή του προσφεύγοντος κατεχωρίσθη, διεβιβάσθη στον εισαγγελέα εφετών, εν συνεχεία στο γραφείο του εισαγγελέως και, την 11<sup>η</sup> Ιουλίου 2016, εκ

νέου ενώπιον του εισαγγελέως εφετών (παράγραφος 36 ανωτέρω). Κατά την γνώμη του Δικαστηρίου, η πρακτική αυτή έδωσε στον προσφεύγοντα την εντύπωση ότι ήταν παραδεκτή η προσφυγή του. Επί πλέον, είναι ανεξήγητος ο λόγος για τον οποίον η εν λόγω προσφυγή κατεχωρίσθη από τον διευθυντή των φυλακών την 6η Ιουλίου 2016.

86. Κατά συνέπεια, λαμβανομένων υπ' όψιν των προεκτεθέντων στοιχείων, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο προσφεύγων δεν επωφελήθη εν προκειμένω από τελεσφόρο έρευνα. Ως εκ τούτου, άγεται στο συμπέρασμα ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως ως προς το διαδικαστικό του σκέλος.

## **2.- Ως προς τους ισχυρισμούς περί κακομεταχειρίσεως**

### **α.- Τα επιχειρήματα των διαδίκων**

#### **ι. Ο προσφεύγων**

87. Ο προσφεύγων επαναλαμβάνει την δική του εκδοχή των γεγονότων (παράγραφοι 10-18 ανωτέρω) και ισχυρίζεται ότι οι αστυνομικοί τον κακομεταχειρίσθησαν κατά την διάρκεια ανακρίσεως προκειμένου να του αποσπάσουν ομολογία. Προσθέτει ότι, παρ' ότι οι αστυνομικοί ηρνούντο ότι τον είχαν κακοποιήσει, αυτός ευρίσκετο σε καλή κατάσταση υγείας όταν ετέθη υπό κράτηση και υπέστη κακώσεις όταν μετήχθη στις φυλακές Διαβατών. Επί πλέον, ο προσφεύγων παραπέμπει στην βεβαίωση της φυλακής την οποία προσεκόμισε και στην οποία δηλώνεται ότι σε ουδεμία αντιπαράθεση ή επεισόδιο είχε εμπλακεί κατά την διάρκεια της εκείσε ολιγοήμερου κρατήσεώς του προ της διακομιδής του στο νοσοκομείο. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι εναπέκειτο στο Κράτος να παράσχει εύλογο εξήγηση σχετικά με τις κακώσεις του, αλλ' ότι, κατ' αυτόν, οι εθνικές αρχές απέτυχαν να το πράξουν. Προσθέτει ότι, παρά το γεγονός πως είχε υποβάλει έγκληση ενώπιον της εισαγγελίας, ουδείς αστυνομικός υπάλληλος ετιμωρήθη για την κακοποίησή του, ούτε εντός

του πλαισίου της ποινικής δικονομίας ούτε εντός εκείνου της διοικητικής διαδικασίας.

88. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται, εξ άλλου, ότι είχε ήδη ασκήσει εφέσεις κατά των δύο αποφάσεων τις οποίες επικαλείται η Κυβέρνηση (υπ' αρ. 8013/2018 του Πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης και υπ' αρ. 1351/2016 του Ποινικού τμήματος του Εφετείου Θεσσαλονίκης). Υποστηρίζει ότι οι αστυνομικοί τον συνέλαβαν για αδίκημα το οποίο δεν είχε διαπράξει, ότι εκείνοι του εξήτησαν να τους ακολουθήσει και ότι τον έδεσαν με τραχύτητα. Αναφέρει ότι αντέδρασε λόγω αιφνιδιασμού της εναντίον του ασκηθείσης βίας. Ο προσφεύγων υποστηρίζει, εξ άλλου, πως δεδομένου ότι οι αστυνομικοί τον είχαν ρίψει καταγής και δέσει με χειροπέδες, δεν θα ήταν εις θέση να τους κτυπήσει. Συμφώνως προς τον προσφεύγοντα, ο ισχυρισμός ότι είχε τραυματίσει στο δάκτυλο έναν αστυνομικό ήταν παράλογος διότι ο εισαγγελέυς θα είχε κάνει δεκτή την καταγγελία μετά την άσκηση της ιδικής του για παραβίαση του άρθρου 187 Α του ΠΚ (βασανιστήρια). Ο προσφεύγων προσθέτει ότι υπέστη σωματική βλάβη ενώ ευρίσκετο εις χείρας της αστυνομίας, καθώς και αισθήματα φόβου, αγωνίας και κατωτερότητος λόγω της μεταχειρίσεως την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη και ότι η ταλαιπωρία στην οποία κατά τα λεγόμενά του υπεβλήθη επαρκεί ώστε οι πράξεις της αστυνομίας να χαρακτηρισθούν ως βασανιστήρια ή απάνθρωπος και ταπεινωτική μεταχείριση κατά την έννοια του άρθρου 3 της Συμβάσεως.

## **ii. Η Κυβέρνηση**

89. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως.

90. Πρώτον, υποστηρίζει ότι, όπως εθεώρησε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο κατά την διάρκεια ακροαματικής διαδικασίας κατά την οποία εξητάσθη ο προσφεύγων, δεν προκύπτει από τον φάκελλο της δικογραφίας ότι ο ενδιαφερόμενος υπήρξε θύμα βίας εκ μέρους των

αρχών. Αντιθέτως, κατά την Κυβέρνηση, διεπιστώθη ότι ο προσφεύγων είχε ασκήσει βία κατά των αστυνομικών προκειμένου να διαφύγει την σύλληψη και ότι οι αστυνομικοί επεχείρησαν να τον απωθήσουν την στιγμή της σύλληψέως του άνευ ουδεμίας υπερβάσεως των ορίων της αναγκαίας βίας. Τούτο αποδεικνύεται, κατά την άποψη της Κυβερνήσεως, από τις δύο μικρές πηγεοκαρπικές κακώσεις του προσφεύγοντος οι οποίες είχαν αμέσως διαπιστωθεί.

91. Δεύτερον, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος κατά τον οποίο οι αστυνομικοί τον είχαν εξαναγκάσει σε ομολογία επειδή δεν διέθεταν άλλα στοιχεία προκειμένου να τον ενοχοποιήσουν, δεν τεκμηριώνεται. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι ο προσφεύγων είχε κριθεί ένοχος από το Εφετείο Κακουργημάτων Θεσσαλονίκης (απόφαση υπ' αρ. 1351/2016) μετά από μακρά και ακροαματική διαδικασία κατά την οποία ήσκησε άπαντα τα δικονομικά δικαιώματά του και ότι εκρίθη ένοχος βάσει πλειόνων αποδεικτικών στοιχείων. Η Κυβέρνηση περαιτέρω υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων κατεδικάσθη επί τη βάσει πληθώρας αποδεικτικών στοιχείων άνευ συμπεριλήψεως ουδεμίας καταθέσεώς του κατά την προκαταρκτική εξέταση. Οιαδήποτε ομολογία του αιτούντος, κατά την Κυβέρνηση, δεν ήταν συναφής προς την εξέλιξη της διαδικασίας λαμβανομένων υπ' όψιν των περιλαμβανομένων στον φάκελο της δικογραφίας αποδεικτικών στοιχείων.

92. Τρίτον, η Κυβέρνηση θεωρεί ότι ουδεμία σύνδεση έχει αποδειχθεί να υφίσταται μεταξύ των υπό του προσφεύγοντος επικαλουμένων περιστατικών της 20<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου 2015 και της διατρήσεως του στομάχου την οποίαν ο τελευταίος υπέστη μετά το επακολουθήσαν διάστημα των επτά ημερών, δεδομένου ότι η ιατροδικαστική πραγματογνωμοσύνη καθώς και οι εξετάσεις στις οποίες ο προσφεύγων είχε υποβληθεί στο νοσοκομείο ουδέν σχετικόν ανέδειξαν. Η Κυβέρνηση

υπογραμμίζει ότι, αντιθέτως, την 20η Φεβρουαρίου 2015, διεπιστώθη πως η κοιλία του προσφεύγοντος ήταν μαλθακή, ευπίεστος και ανώδυνος.

93. Ελλείπει ευρημάτων και αποδεικτικών στοιχείων επιβεβαιωτικών των ισχυρισμών του προσφεύγοντος και, λαμβάνοντας υπ' όψιν, αντιθέτως, την κρίση ανεξαρτήτου και αμερολήπτου εθνικού δικαστηρίου ως προς την «παράνομη συμπεριφορά του προσφεύγοντος κατά την σύλληψή του», η Κυβέρνηση εκτιμά ότι η εικαζομένη επιδείνωση της καταστάσεως της υγείας του προσφεύγοντος ωφείλετο στις εθνικές αρχές δεν έχει εν προκειμένω αποδειχθεί. Προσθέτει ότι ουδέποτε υπήρξε περιστατικό απανθρώπου ή ταπεινωτικής μεταχειρίσεως προς τον σκοπό όπως αποσπασθεί ομολογία του προσφεύγοντος και διατείνεται ότι, εν αντιθέσει προς την προαναφερθείσα υπόθεση *Bouyid*, ο προσφεύγων δεν αποδεικνύει ότι η κατάσταση της υγείας του υπήρξε απόρροια της μεταχειρίσεώς του από τις εθνικές αρχές. Εν πάση περιπτώσει, η Κυβέρνηση θεωρεί ότι η διάταξη του εισαγγελέως πρωτοδικών Θεσσαλονίκης ήταν πλήρως αιτιολογημένη. Προσθέτει πως, δεδομένου ότι ο προσφεύγων είχε αντιστεί την σύλληψη και ασκήσει βία κατά των αστυνομικών, είχε καταστεί αναγκαία, από τους τελευταίους, η προσφυγή στην βία λόγω της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και, ως εκ τούτου, θα έδει να θεωρηθεί δικαιολογημένη από το Δικαστήριο.

94. Η Κυβέρνηση άγεται εξ αυτού στο συμπέρασμα ότι, ακόμη και αν το Δικαστήριο θέτει εν αμφιβόλω τις συνθήκες υπό τις οποίες προεκλήθησαν οι δύο κακώσεις, τούτο πρέπει να λάβει υπ' όψιν τα περιστατικά της υποθέσεως και ειδικότερα την συμπεριφορά του προσφεύγοντος και την αντίσταση την οποία αυτός φέρεται ότι προέβαλε, η οποία φέρεται ότι θα υπεχρέωνε τους αστυνομικούς να καταφύγουν σε σωματική βία εναντίον του προκειμένου να τον συλλάβουν, το γεγονός ότι η κάκωση ήταν ελαφράς μορφής και προεκλήθη κατά την στιγμή της σύλληψεως (ελληνικά στο κείμενο: το στιγμιαίο), την ηλικία του προσφεύγοντος και το γεγονός ότι η σύλληψη

του ήταν δικαιολογημένη, επειδή εκατηγορείτο για διάπραξη κακουργημάτων. Λαμβάνοντας υπ' όψιν αυτά τα στοιχεία και δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν επικαλείται συγκεκριμένες ψυχολογικές συνέπειες της εικαζομένης κακομεταχειρίσεως συμβατές προς την ηλικία και την κατάσταση της υγείας του και ούτε προσκομίζει σχετικές αποδείξεις, η Κυβέρνηση θεωρεί ότι δεν πληρούται το όριο σοβαρότητας του άρθρου 3 της Συμβάσεως.

### **β.- Εκτίμηση του Δικαστηρίου**

95. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι η απαγόρευση βασάνων ή απανθρώπου και ταπεινωτικής μεταχειρίσεως ή τιμωρίας είναι απόλυτος, ανεξαρτήτως των πράξεων για τις οποίες κατηγορείται το θύμα (*Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, 15η Νοεμβρίου 1996, § 79, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-V).

96. Υπομινύσκει τη νομολογία του συμφώνως προς την οποία, για την απόδειξη των εικαζομένων γεγονότων χρησιμοποιεί το κριτήριο της αποδείξεως « πέραν πάσης εulόγου αμφιβολίας », τοιαύτη απόδειξη δύναται, ωστόσο, να προκύψει από δέσμη ενδείξεων ή μη ανατραπέντα τεκμήρια επαρκώς σοβαρών, σαφών και συγκλινόντων (*Labita κατά Ιταλίας* [GC], υπ' αρ. 26772/95, § 121, ΕΔΔΑ 2000-IV).

97. Το Δικαστήριο διευκρίνησε ότι όταν τα εν λόγω γεγονότα, εν τη ολότητι των ή εν μέρει είναι γνωστά αποκλειστικώς στις αρχές, όπως στην περίπτωση προσώπων τα οποία υπόκεινται στον έλεγχο τους υπό αστυνομική κράτηση, οιαδήποτε σωματική βλάβη επελθούσα διαρκούσης αυτής της χρονικής περιόδου γεννά ισχυρά τεκμήρια. Το βάρος της αποδείξεως, ακολούθως, βαρύνει την Κυβέρνηση : υπέχει την ευθύνη να παράσχει ικανοποιητική και πειστική εξήγηση προσκομίζοντας αποδεικτικά στοιχεία διαπιστωτικά των γεγονότων που θέτουν υπό αμφισβήτηση το αφήγημα του θύματος (*Bouyid*, ένθα ανωτέρω §§ 83-84). Ελλείψει τοιαύτης εξηγήσεως, το Δικαστήριο δικαιούται να αχθεί σε

συμπεράσματα ενδεχομένως δυσμενή για την Κυβέρνηση. Τούτο δικαιολογείται εκ του γεγονότος ότι τα άτομα τα οποία τελούν υπό κράτηση ευρίσκονται σε ευάλωτη θέση και ότι οι αρχές έχουν καθήκον να τα προστατεύουν (βλ. ειδικότερα, *Salman*, ένθα ανωτέρω, § 99). Αυτή η αρχή ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα άτομο ευρίσκεται εις χείρας της αστυνομίας ή ισοδυνάμου αρχής (*Bouyid*, ένθα ανωτέρω §§ 84).

98. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, προκειμένου τα άτομα τα οποία διατείνονται πως είναι θύματα παραβιάσεως του άρθρου 3 της Συμβάσεως να επωφεληθούν του επιμάχου τεκμηρίου οφείλουν να αποδείξουν ότι εμφανίζουν σημεία κακοποιήσεως ενώ ευρίσκοντο προηγουμένως εις χείρας της αστυνομίας ή ισοδυνάμου αρχής. Ως καταδεικνύει αριθμός εξετασθεισών από το Δικαστήριο υποθέσεων, συνήθως προς τον σκοπόν αυτό προσκομίζουν ιατρικές βεβαιώσεις οι οποίες περιγράφουν κακώσεις ή σημεία πληγμάτων στα οποία το Δικαστήριο αναγνωρίζει σημαντική αποδεικτική αξία.

99. Το Δικαστήριο αύθις επισημαίνει ότι, εγκύπτων επί του ερωτήματος του κατά πόσον υπήρξε εν προκειμένω παραβίαση του ουσιαστικού σκέλους του άρθρου 3 της Συμβάσεως, πρέπει να βασισθεί σε πραγματικούς ισχυρισμούς του αιτούντος, οι οποίοι συνιστούν το σημείο εκκινήσεως της εξετάσεώς του. Παρατηρεί σχετικώς ότι εν προκειμένω, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι υπέστη κακομεταχείριση μόνον κατά και αμέσως μετά την σύλληψή του την 16<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015 (βλ. παραγράφους 10 - 18 ανωτέρω). Δεν υποστηρίζει, δίκην παραδείγματος, ότι υπέστη, εν συνεχεία, μεταχείριση αντιβαίνουσα προς το άρθρο 3 της Συμβάσεως κατά την διάρκεια της από 20<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου 2015 κρατήσεώς του στις φυλακές Διαβατών.

100. Το Δικαστήριο υπομιμνήσκει ότι γενικώς, η επιδείνωση της υγείας του κρατουμένου δεν διαδραματίζει αφ' εαυτής καθοριστικό ρόλο ως προς την συμμόρφωση προς το άρθρο 3 της Συμβάσεως, ιδίως όταν το

επικαλούμενο υπό του προσφεύγοντος πρόβλημα υγείας αντιμετωπίζεται από επαγγελματίες της υγείας (βλ. *mutatis mutandis*, *Kotsafelis κατά Ελλάδος*, υπ' αρ. 39780/06, § 53, 12<sup>η</sup> Ιουνίου 2008).

101. Το Δικαστήριο περαιτέρω σημειώνει ότι οι ιατροί του δημοσίου νοσοκομείου διενήργησαν απεικονιστικό έλεγχο θώρακος, πλευρών και υπερηχογράφημα άνω και κάτω κοιλίας του προσφεύγοντος κατόπιν αιτήματος της ιατροδικαστού Λ.Κ.-Κ (παράγραφος 27 ανωτέρω). Οι ιατροί διεπίστωσαν ότι « ουδέν προέκυψε» από αυτούς τους ελέγχους, η ιατροδικαστής Λ.Κ.-Κ. κατέθεσε ότι «ουδέν το παθολογικόν ανευρέθη την 20η Φεβρουαρίου 2015 » (παράγραφος 51 ανωτέρω).

102. Εν συνεχεία, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η εν προκειμένω προσκομισθείσα ιατρική βεβαίωση – η γνησιότητα της οποίας δεν τίθεται εν αμφιβόλω – η οποία συνετάγη τέσσερις ημέρες μετά τα εικαζόμενα γεγονότα, ήτοι την 20η Φεβρουαρίου 2015 (βλ. παράγραφο 46 ανωτέρω) αναφέρει κακώσεις και εκχυμώσεις στους βραχίονες του προσφεύγοντος, καθώς και ευαισθησία κατά την ψηλάφηση των κατωτέρων πλευρών. Συμφώνως προς τα προσκομισθέντα στοιχεία του Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «Ιπποκράτειο» τα οποία περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση, ο ενδιαφερόμενος είχε εξετασθεί την 20η Φεβρουαρίου 2015 στο τμήμα επειγόντων περιστατικών του νοσοκομείου. Διεπιστώθη, μεταξύ άλλων, ότι η κοιλία ήταν μαλθακή, ευπίεστος και ανώδυνος και ότι οι εντερικοί ήχοι ήσαν κατά φύσιν. Το Δικαστήριο επί πλέον παρατηρεί ότι εν συνεχεία του απεικονιστικού και υπερηχογραφικού ελέγχου, οι ιατροί του νοσοκομείου διεπίστωσαν ότι ο προσφεύγων έφερε « ελαφρά κάκωση προκληθείσα δι' αμβλέος και οξυαίχμου οργάνου ». Ο προσφεύγων ακολούθως εισήχθη στο νοσοκομείο την 27η Φεβρουαρίου 2015 για επείγουσα χειρουργική επέμβαση λόγω «διατρήσεως στομάχου» (βλ. παράγραφο 48 ανωτέρω). Η διενεργηθείσα προ της επεμβάσεως αξονική τομογραφία ανέδειξε «ουδεμία κάκωση μαλακών μορίων στην κοιλιακή

χώρα, όπως μυϊκό οίδημα, αιμάτωμα κοιλιακού τοιχώματος ή βλάβες σε όργανα» (παράγραφοι 29 και 46 ανωτέρω).

103. Το Δικαστήριο παρατηρεί κατόπιν ότι, πενήντα ημέρες μετά την σύλληψη, ήτοι την 6<sup>η</sup> Απριλίου 2015, ο ορισθείς υπό του προσφεύγοντος ιατροδικαστής Δ.Γ. συνέταξε έκθεση χωρίς να τον εξετάσει ο ίδιος (βλ. παράγραφο 49 ανωτέρω). Συμφώνως προς αυτή την έκθεση, μόνον το 1.7% των περιπτώσεων διατήρησης στομάχου οφείλεται σε πλήγμα με γροθιά ή γόνατο. Όλες οι άλλες περιπτώσεις οφείλονται σε προθανατίους καταστάσεις ή σε έλκη προκαλούμενα από χρήση φαρμάκων. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι αυτή δεν ήταν η περίπτωση του προσφεύγοντος. Ερωτηθείς περί του λόγου για τον οποίον η διάτρηση στομάχου επήλθε 11 ημέρες μετά τα γεγονότα της 16<sup>ης</sup> Φεβρουαρίου 2015 καθώς και για τον οποίον διέλαθε των ιατρικών εξετάσεων την 20η Φεβρουαρίου 2015, ανέφερε παραδείγματα τροχαίων ατυχημάτων: άτομα τα οποία υπέστησαν τραύματα σε τροχαία ατυχήματα λαμβάνουν εξιτήριο για την οικία τους την πρώτη ημέρα, αλλά επιστρέφουν στο νοσοκομείο « εντός είκοσι τεσσάρων ωρών » με διάτρηση στομάχου.

104. Όθεν, η διάτρηση στομάχου του προσφεύγοντος διεπιστώθη την 27<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015, όταν ο προσφεύγων είχε ήδη κρατηθεί για διάστημα μιας εβδομάδος στις φυλακές Διαβατών, χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν ισχυρίζεται ότι υπέστη κακοποίηση.

105. Υπό τις ιδιαίτερες εν προκειμένω περιστάσεις και, ιδίως δεδομένων των πραγματικών ισχυρισμών του προσφεύγοντος ως προς τα περιστατικά της 16ης Φεβρουαρίου 2015, η απουσία επιβεβαιωτικών ιατρικών βεβαιώσεων, καθώς και η επιτυχής και κατά προτεραιότητα αντιμετώπιση του προβλήματος υγείας του από επαγγελματίες της υγείας, το Δικαστήριο δεν είναι εις θέση να διαπιστώσει ουσιαστική παραβίαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως όσον αφορά την εικαζομένη κακομεταχείριση.

106. Ως εκ τούτου, δεν υπήρξε παραβίαση του ουσιαστικού σκέλους του άρθρου 3 της Συμβάσεως.

## **I.- ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ**

107. Κατά το άρθρο 41 της Συμβάσεως :

*« Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή μόνον ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφ' όσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση. »*

### **A.- Ζημία**

108. Ο προσφεύγων αξιώνει το ποσόν των 20.000 ευρώ για την ηθική βλάβη την οποία διατείνεται ότι υπέστη ως απόρροια της εικαζομένης παραβιάσεως του άρθρου 3 της Συμβάσεως, 5.000 ευρώ για εκείνη την οποία διατείνεται ότι υπέστη ως αποτέλεσμα της εικαζομένης παραβιάσεως του άρθρου 6 της Συμβάσεως και 25.000 ευρώ για το πρόσωπο του οποίου θύμα θεωρεί εαυτόν λόγω της εικαζομένης παραβιάσεως του άρθρου 13.

109. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα αξιούμενα ποσά είναι υπερβολικά. Εκτιμά, εξ άλλου, ότι η διαπίστωση παραβιάσεως θα συνιστούσε επαρκή ικανοποίηση.

110. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι διεπίστωσε παραβίαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως μόνον εντός του πλαισίου του διαδικαστικού του σκέλους. Το Δικαστήριο κρίνει κατ' εύλογο κρίση και επιδικάζει υπέρ του προσφεύγοντος 10.000 ευρώ για ηθική βλάβη.

**Β.- Έξοδα και Δικαστικές δαπάνες**

111. Ο προσφεύγων αξιώνει το ποσόν των 5.000 ευρώ ως έξοδα και δικαστικές δαπάνες στις οποίες διατείνεται ότι υπεβλήθη εντός του πλαισίου της διαδικασίας ενώπιον των εσωτερικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου. Προσκομίζει αντίγραφα των τιμολογίων για τα καταβληθέντα στον συνήγορό του ποσά ως δικαστικές δαπάνες ενώπιον των εσωτερικών δικαστηρίων. Εν τούτοις, δεν υποβάλλει αντίγραφα τιμολογίων για δαπάνες αφορώσες την διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου.

112. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το αξιούμενο ποσό δεν είναι λογικό και ότι ο προσφεύγων ουδέν στοιχείο προσκομίζει προς αιτιολόγηση της εν λόγω αξιώσεως.

113. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων ουδέν τιμολόγιο σχετικό με τα πραγματοποιηθέντα εντός του πλαισίου της διαδικασίας ενώπιον αυτού έξοδα προσέκομισε. Αρμόζει, συνεπώς, να απορρίψει το αίτημα αυτό.

**Γ.- Τόκοι υπερημερίας**

114. Το Δικαστήριο κρίνει κατάλληλο να βασίσει τα επιτόκια των τόκων υπερημερίας στο οριακό επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, αυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

**ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ**

1. *Κηρύσσει* ομοφώνως παραδεκτή την προσφυγή
2. *Αποφαίνεται*, ομοφώνως, ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 3 της Συμβάσεως κατά το διαδικαστικό αυτού σκέλος
3. *Αποφαίνεται*, διά 5 ψήφων έναντι 2, ότι δεν υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 3 της Συμβάσεως κατά το ουσιαστικό αυτού σκέλος
4. *Αποφαίνεται*, ομοφώνως :

- i. ότι το εναγόμενο κράτος θα καταβάλει στον προσφεύγοντα , εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση καθίσταται οριστική κατά το άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως, το ποσόν των 10 000 ευρώ (δέκα χιλιάδες ευρώ), για ηθική βλάβη
  - ii. ότι από την εκπνοή της εν λόγω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, το ποσόν αυτό προσαυξάνεται δι' απλού επιτοκίου ίσου προς αυτό της διευκολύνσεως οριακής χρηματοδοτήσεως της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπεζής που ισχύει κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου, προσηυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες
5. *Απορρίπτει* ομοφώνως το αίτημα δικαίας ικανοποιήσεως κατά τα λοιπά.

Συνετάγη στην γαλλική γλώσσα, ακολούθως γραπτώς την 7η Ιουλίου 2022, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

Renata Degener  
Γραμματέας  
(υπογραφή)

Marko Bošnjak  
Πρόεδρος  
(υπογραφή)

Στην ανά χείρας απόφαση επισυνάπτεται, κατά τα άρθρα 45 § 2 της Συμβάσεως και 74 § 2 του Κανονισμού, η έκθεση κεχωρισμένης γνώμης των δικαστών Bošnjak και Sabato.

M.B.

R.D.

ΑΠΟΦΑΣΗ TOROSIAN κατά ΕΛΛΑΔΟΣ – ΚΕΧΩΡΙΣΜΕΝΗ ΓΝΩΜΗ

**ΓΝΩΜΗ ΜΕΡΙΚΩΣ ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΣΑ**  
**ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ BOŠNIAK ΚΑΙ SABATO ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ**  
(Μετάφραση)

1. Συμφωνούμε με την πλειοψηφία ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως υπό το διαδικαστικό αυτού σκέλος. Εν τούτοις, μετά λύπης μας δεν δυνάμεθα να συνταχούμε με την απόφαση της πλειοψηφίας ως προς το μέρος αυτής κατά το οποίο συμπεραίνει απουσία παραβιάσεως αυτού του ιδίου άρθρου 3 υπό το ουσιαστικό του σκέλος. Εκτιμούμε ότι, υπό τις εν προκειμένω περιστάσεις, υπήρξε ωσαύτως και ουσιαστική παραβίαση.
2. Εάν ουδεμία έχουμε αμφιβολία ως προς τις εκτεθείσες *in abstracto* αρχές για το πλείστον της παραγράφου 96 (ήτοι ότι οι ισχυρισμοί περί μεταχειρίσεως αντιβαινούσης στο άρθρο 3 πρέπει να υποστηρίζονται από επαρκείς αποδείξεις, και ότι, για την απόδειξη των εικαζομένων γεγονότων, το Δικαστήριο μετέρχεται το κριτήριο της αποδείξεως «πέραν πάσης ευλόγου αμφιβολίας», τοιαύτη απόδειξη δύναται, ουχ ήττον, να προκύψει από δέσμη ενδείξεων ή αμαχήτων τεκμηρίων, επαρκώς σοβαρών, σαφών και συγκλινόντων (*Salman κατά Τουρκίας* [GC], υπ' αρ. 21986/93, § 100, CEDH 2000, -VII). *Bouyid κατά Βελγίου* [GC], υπ' αρ. 23380/09 § 82, CEDH2015) και εάν δεχθούμε, επίσης, δεδομένου ότι τα εν λόγω γεγονότα, εν τη ολότητι των ή εν μέρει είναι γνωστά αποκλειστικώς στις αρχές, όπως στην περίπτωση προσώπων τα οποία υπόκεινται στον έλεγχο τους υπό αστυνομική κράτηση (η εν προκειμένω περίπτωση), οιαδήποτε σωματική βλάβη επελθούσα διαρκούσης αυτής της χρονικής περιόδου γεννά ισχυρά τεκμήρια, τοιούτου είδους ώστε το βάρος της αποδείξεως να

βαρύνει, ακολούθως, την Κυβέρνηση, η οποία υπέχει την ευθύνη να παράσχει ικανοποιητική και πειστική εξήγηση προσκομίζουσα αποδεικτικά στοιχεία διαπιστωτικά των γεγονότων που θέτουν υπό αμφισβήτηση το αφήγημα του θύματος (παράγραφος 97 της αποφάσεως, *Salman*, ένθα ανωτέρω § 100), ευσεβάστως ευρισκόμεθα εν διαφωνία με την πλειοψηφία ως προς τον τρόπο διά του οποίου στις παραγράφους 98 - 105 της αποφάσεως εφαρμόζει αυτές τις λίαν ευαίσθητες αρχές *in concreto*. Ειδικότερα, εκτιμούμε ότι λαμβάνοντας υπ' όψιν τα εξετασθέντα περιστατικά, το Δικαστήριο όφειλε να είχε καταλήξει ότι η Κυβέρνηση δεν είχε παράσχει τοιαύτη ικανοποιητική και πειστική εξήγηση και ότι όφειλε, κατά συνέπεια, - ως δεικνύεται στην παράγραφο 97 της αποφάσεως - να αχθεί σε συμπεράσματα δυσμενή για την Κυβέρνηση (*Bouyid*, ένθα ανωτέρω, § 83).

3. Ως προς την εκ μέρους μας στάθμιση των περιστατικών, η οποία θα αποτελέσει την βάση των συμπερασμάτων μας, αντικρούουμε αύθις τις παράδοξες, τουλάχιστον, διαβεβαιώσεις του εισαγγελέως πρωτοδικών (παράγραφος 34 της αποφάσεως) ως αρμοδίου να εκδώσει απόφαση επί της κατατεθείσης υπό του προσφεύγοντος καταγγελίας σε εσωτερικό επίπεδο. Κατά τον αυτόν εισαγγελέα, «ευάλωτοι» ήσαν οι αστυνομικοί «ως εκ της φύσεως του επαγγέλματός τους» (ελληνικά στο κείμενο : (ήταν «ευάλωτα» υπηρεσιακά) εκτιθέμενοι σε τοιαύτες κατηγορίες ώστε να είναι δυνατόν να τίθεται εν αμφιβόλω η συμπεριφορά τους, αφού η σωματική βλάβη θα ηδύνατο να αποτελεί έργο «τρίτων».
4. Ως προς αυτή την εσωτερική απόφαση, εάν συμφωνήσουμε ότι πρέπει να υφίσταται τεκμήριο νομιμότητας των επισήμων ενεργειών των κρατικών υπαλλήλων, οφείλουμε να καταγράψουμε ότι, όταν προβάλλονται ισχυρισμοί περί κακοποιήσεων διαπραχθεισών κατά την σύλληψη και κράτηση, η Σύμβαση

ουδεμία προβλέπει δυνατότητα του να καταστεί αποδεκτή κατάσταση «ευαλώτου» κρατικών υπαλλήλων : ο κρατούμενος είναι εκείνος ο οποίος πρέπει να θεωρείται «ευάλωτος», εντός του αποδεικτικού πλαισίου το οποίο υπεμνήσαμε στην παράγραφο 2 της ανά χείρας γνώμης.

5. Επιπροσθέτως σημειώνουμε – κατά τρόπον εκφράζοντα την διάσταση απόψεών μας – ότι η πλειοψηφία επικεντρώνει επί δύο κυρίων επιβεβαιωθέντων γεγονότων λόγω των οποίων καταλήγει κατ’ ουσίαν ότι η Κυβέρνηση προσεκόμισε ικανοποιητική και πειστική εξήγηση της διατρήσεως του στομάχου:

- υπογραμμίζει αφ’ ενός ότι ο προσφεύγων δεν θα είχε υποστεί κακοποίηση ειμή μόνον κατά και αμέσως μετά την σύλληψή του κατά την 16<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015, χωρίς να έχει προβληθεί ισχυρισμός περί μεταγενεστέρας κακοποιήσεως κατά την διάρκεια της επακολουθησάσης χρονικής περιόδου (παράγραφος 99 της αποφάσεως)
- η πλειοψηφία εστιάζει ακολούθως, αφ’ ετέρου, στην έκθεση του ορισθέντος υπό του προσφεύγοντος πραγματογνώμονος, έκθεση την οποία η πλειοψηφία μετέρχεται ως *assertio contra se*: αυτή η έκθεση πραγματογνωμοσύνης δεικνύει ότι, συμφώνως προς τις στατιστικές, μόνον το 1.7% όλων των περιπτώσεων διατρήσεως στομάχου προκαλούνται από λακτίσματα ή γρονθίσματα (98.3% των περιπτώσεων οφείλονται μάλλον σε προβλήματα υγείας ή λήψη φαρμάκων) και ότι τα θύματα τροχαίων ατυχημάτων τα οποία φέρουν τοιαύτες διατρήσεις γενικώς εισάγονται προς νοσηλεία εντός 24 ωρών από το συμβάν.

6. Εις τις τελευταίες παραγράφους (104-105) της αποφάσεως, η πλειοψηφία δεν καταδεικνύει σαφώς τίνι επακριβώς τρόπω τα ανωτέρω στοιχεία συνδέονται κατά την συλλογιστική της, αλλά

απορρέει εξ αυτών τούτων των παραγράφων ότι εκτιμά κατ' ουσίαν : α) ότι επειδή, εν προκειμένω, η διάτρηση διεγνώσθη την 27<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015, ήτοι μετά παρέλευση σημαίνοντος χρονικού διαστήματος μετά την σύλληψη - υπερτέρου του στατιστικώς διαπιστωθέντος στα θύματα τροχαίων ατυχημάτων, β) και ότι επειδή ο προσφεύγων ουδένα προέβαλε ισχυρισμό περί κακοποιήσεως κατά την χρονική περίοδο της αυτής διαρκείας υπολογιζομένης αναστρόφως από της ημερομηνίας εμφανίσεως της διατρήσεως, κατά την οποία ευρίσκετο στο νοσοκομείο, γ) όθεν ουδεμία παραβίαση υπήρξε.

7. Στο στάδιο αυτό, προκειμένου να εκθέσουμε την αντιγνωμία μας, υπογραμμίζουμε κατ' αρχάς ότι, συλλογιζομένη τοιουτοτρόπως, η πλειοψηφία ανεγνώρισε κατ' ουσίαν την ύπαρξη διατρήσεως στομάχου αγνώστου αιτιολογίας, διαγνωσθείσης διαρκούσης της κρατήσεως, αλλ' όχι καταχωρισθείσα κατά την έναρξή της. Άλλαις λέξεσιν, η πλειοψηφία, δεχομένη ότι μία κάκωση *e causa ignota* προεκλήθη ή ανεγνωρίσθη κατά την διάρκεια της κρατήσεως - απήλλαξε την Κυβέρνηση του βάρους της αποδείξεως που προκύπτει από τις νομολογίες *Salman κατά Τουρκίας* και *Bouyid κατά Βελγίου* (αμφότερα, ένθα ανωτέρω).
8. Όντως, ακόμη και αν συμφωνούμε με την πλειοψηφία ότι, λαμβάνοντας υπ' όψιν τον φάκελλο της δικογραφίας και τις διενεργηθείσες επίσημες αναφορές σε εσωτερικό επίπεδο, είναι λίαν σπανία η επέλευση γαστρικών διατρήσεων συνεπεία διατιτρινόντων τραυμάτων εντός της κοιλιακής κοιλότητας εν σχέσει προς τον συνολικό αριθμό διατρήσεων συνεπεία όλων των πιθανών αιτιολογιών και ότι αυτές τούτες οι διατρήσεις διαγιγνώσκονται πλέον των 24 ωρών μετά την επέλευση του τραυματισμού, δεν είναι δυνατόν, κατά την γνώμη μας, να μετατεθεί στον προσφεύγοντα το βάρος να αποδείξει ότι, κατά την

ιδική του περίπτωση, μια γαστρική εκ τραύματος διατήρηση – ενδεχομένως οψίμως διαγνωσθείσα εν σχέσει προς τον στατιστικό μέσο όρο – υπήρξε απόρροια πληγμάτων τα οποία διατείνεται ότι υπέστη κατά την σύλληψη. Σημειώνουμε, εξ άλλου, ότι εάν η πλειονότητα των διατρήσεων στομάχου προκύπτουν εκ προβλημάτων υγείας ή λήψεως φαρμάκων, ουδόλως είναι σημαντικό αυτό το στοιχείο: υπήρξε ενδιαφέρον το να γνωρίσουμε το ποσοστό των οψίμων διαγνώσεων μεμονωμένων διατρήσεων οφειλομένων σε τραυματισμό.

9. Προσέτι, δέον να υπογραμμισθεί αριθμός δευτερευόντων στοιχείων. Το πρώτο, ιδιαζόντως, είναι το ότι ο προσφεύγων εξ αρχής και επιμόνως διετήρησε την εκδοχή του (§§ 14, 17 και 23 της αποφάσεως).
10. Το δεύτερο στοιχείο είναι ότι η αυτή πλειοψηφία εκτιμά πως η έρευνα υπήρξε ανεπαρκής, ιδίως εκ του λόγου της ελλείψεως ανεξαρτησίας των οργάνων της ερεύννης. Ήδη, η πλειοψηφία θα είχε δυνηθεί να αχθεί, όπως εμείς, σε ειδικά συμπεράσματα επιβεβαιούντα την επίσημη έκθεση ότι η Κυβέρνηση δεν εξεπλήρωσε κατά τρόπον ικανοποιητικό το βάρος της αντικρούσεως των διατυπωθέντων υπό του προσφεύγοντος ισχυρισμών περί κακοποιήσεως εκ μέρους των αστυνομικών (βλ., επί παραδείγματι, *Mafalani κατά Κροατίας* § 126, 9<sup>η</sup> Ιουλίου 2015, *Gulyan κατά Αρμενίας*, υπ’ αρ. 11244/12, 20<sup>η</sup> Σεπτεμβρίου 2018, *Shuriyya Zeynalov κατά Αζερμπαϊτζάν*, §§ 48-62, 10<sup>η</sup> Σεπτεμβρίου 2020).
11. Τρίτον, τα ανωτέρω συμπεράσματα, κατά την γνώμη μας, όφειλαν επίσης να είχαν υποστηριχθεί τη βοήθεια της εκθέσεως της ΕΠΒ επί της επισκέψεώς της στην Ελλάδα (CPT / Inf (2016)4, αναφερθείσα στην παράγραφο 56 της αποφάσεως, βλέπε και την ανασκόπηση καθώς και τις §§ 12-15 και 24).

12. Τέταρτον, εκτιμούμε ότι η πλειοψηφία εσφαλμένως στηρίζει την επίσημη έκθεσή της επί του μακρού χρονικού διαστήματος παρεμβληθέντος μεταξύ της εικαζομένης κακοποιήσεως και της διαγνώσεως. Κατά την γνώμη μας, το σώμα θα όφειλε να είχε λάβει υπ' όψιν μάλλον το παρεμβληθέν μεταξύ της φερομένης κακοποιήσεως και της εκδηλώσεως των συμπτωμάτων χρονικό διάστημα, καθ' ότι τυχόν οψιγενής διάγνωση θα ηδύνατο να εξηγηθεί από αριθμό παραγόντων όπως σπανία εξέλιξη της βλάβης, ιατρικό σφάλμα, ή – αυτό που πρέπει κατ' αρχήν να αποκλεισθεί, αλλά το οποίο θα ηδύνατο να δημιουργηθεί εντός του πλαισίου μιας ερεύνης την οποία αυτή η ίδια πλειοψηφία κρίνει αλυσιτελή και μη ανεξάρτητο - την σκόπιμο απόκρυψη εγγράφων, σε κατάσταση κατά την οποία ήταν δυσχερής η πρόσβαση σε αποδεικτικά στοιχεία. Εάν ενδιαφερόμεθα για τα συμπτώματα, επαληθεύονται τα κάτωθι :

- i. κατά κατά τον προσφεύγοντα , η εισαγγελία ανεγνώρισε την ύπαρξη σοβαρών εκχυμώσεων κατά την στιγμή της συλλήψεως (παράγραφος 14 της αποφάσεως)
- ii. πάντοτε κατά τον προσφεύγοντα , από της επαύριον της εικαζομένης επιδειχθείσης σκληρότητος, αυτός υπέφερε από έντονο κοιλιαλγία η οποία τον υπεχρέωσε στην εισαγωγή στο τμήμα επειγόντων περιστατικών σημαντικού εθνικού νοσοκομείου (παράγραφος 15)
- iii. τα υπομιμνησκόμενα στοιχεία των σημείων a) και b), σχετικώς με το ότι η Κυβέρνηση ελάχιστες ή και μηδενικές εξηγήσεις παρέχει, ανεγνωρίσθησαν - έστω και μόνο με τις διαφορές ως προς τις λεπτομέρειες από την πραγματογνώμονα ιατροδικαστή Λ.Κ.-Κ. στην έκθεσή της (παράγραφος 46).

Επίσης, θεωρούμε λίαν σημαντικό το ότι διενεργήθη στο

νοσοκομείο αριθμός κλινικών εξετάσεων, πράγμα το οποίο καταδεικνύει σαφώς ότι ο προσφεύγων ητιάτο τραυματισμό στο ύψος της κοιλίας και ότι διερευνήθη η προέλευση του πόνου, παρ' ότι, ως φαίνεται, ουδεμία ανευρέθη (βλ. παραγράφους 46 και 47). Κατά συνέπειαν, εάν το σύνδρομο οξείας κοιλίας είχε υπάρξει αντικείμενο προσωρινής διαγνώσεως την 27<sup>η</sup> Φεβρουαρίου 2015 (παράγραφος 47) και οριστικής διαγνώσεως την 9<sup>η</sup> Μαρτίου 2015 κατά την έξοδο εκ του νοσοκομείου (παράγραφος 48), εκτιμούμε ότι τα ανωτέρω γεγονότα – εν τω μέτρω κατά το οποίοι οι αυτές σωφρονιστικές αρχές επέδειξαν επανειλημμένως αντικειμενική προσοχή στο κοιλιακό άλγος από την έναρξη της κρατήσεως – απώλεσαν εξ ολοκλήρου το βάρος τους ως προς την θέση της πλειοψηφίας (η οποία συγκρατεί μάλλον την ημέρα της πρώτης επισήμου διαγνώσεως ως κριτήριο υπολογισμού του παρεμβληθέντος μεταξύ της εικαζομένης κακοποιήσεως και της διαγνώσεως χρονικού διαστήματος) : όσο για τα συμπτώματα, αυτά υφίσταντο ήδη μετά την εικαζομένη επιδειχθείσα σκληρότητα. Είναι κάλλιστα δυνατόν ότι εκ λάθους ή άλλης αιτίας δεν διεγνώσθησαν εντός του πλαισίου της αναφερθείσης στην έκθεση της Α.Κ.-Κ. επειγούσης φροντίδος. Είναι επίσης δυνατόν ότι η διάτρηση ήταν εξ αυτών, των λίαν σπανίων, οι οποίες εμφανίζονται πολλές ημέρες μετά τα γρονθίσματα ή λακτίσματα.

13. Οπωσδήποτε, πέμπτον – και αποτελεί την τελευταία μας παρατήρηση -, ο εφαρμοστέος κανόνας για το βάρος της απόδειξης είναι ότι, εξ αιτίας προϋπάρχοντος προβλήματος το οποίο ώφειλε να είχε επισημανθεί κατά την έναρξη της κρατήσεως, εναπέκειτο στην Κυβέρνηση να παράσχει ικανοποιητική και πειστική εξήγηση της διατήσεως, η *causa ignota* ως λόγος συναγωγής δυσμενών για την Κυβέρνηση συμπερασμάτων. Τουλάχιστον, κατά τρόπον ικανοποιητικό του ανωτέρω κανόνος αποδείξεως, η Κυβέρνηση

όφειλε να είχε προσκομίσει στατιστικές δεικνύουσες ότι σημαντικός αριθμός διατρήσεων στομάχου αποδίδονται σε άγνωστες αιτίες. Άρα δεν επεχείρησε αυτή την διαδικασία (η οποία- εννοούμενου ότι ούτε εμείς είμεθα ειδήμονες της ιατροδικαστικής, αλλά δικαστές – θα είχε οπωσδήποτε προσκρούσει στην κοινή λογική).

Συνολικός αριθμός σελίδων μεταφρασθέντος κειμένου : 30

Συνολικός αριθμός σελίδων μετάφρασης : 53

-----  
*Επίσημη μετάφραση ως προς την πιστή και ακριβή απόδοση του περιεχομένου χωρίς μεταβολές, από την Γαλλική στην Ελληνική γλώσσα.*

*(Νόμος 4781/2021, Άρθρο 147 - ΦΕΚ 4561/28.02.2021)*

*Αθήνα, 09.11.2022*

*Ευθυμία Παπαμάρου (ΑΜ 106)*

*Πιστοποιημένη Μεταφράστρια Υπ.Εξ*

*(ΥΑ Π23ΜΕΤ - 34908/19.07.2021, ΦΕΚ Β' 3149)*